

VIENYBĖ

1886 • OUR 95TH YEAR • 1981

95 M. N. 2

192 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

1981 M. SAUSIO [JANUARY] 30 D.

Telephone
[212] 277-7257

50 CENTU

JAV PREZIDENTO INAUGURACIJOS IŠKILMĖS

JAV Prezidentas Ronald Reagan, priėmęs priesaėką, Kapitoliuje sausio 20 d. su žmona Nancy.

Iškilmėse dalyvavo daug lietuvių

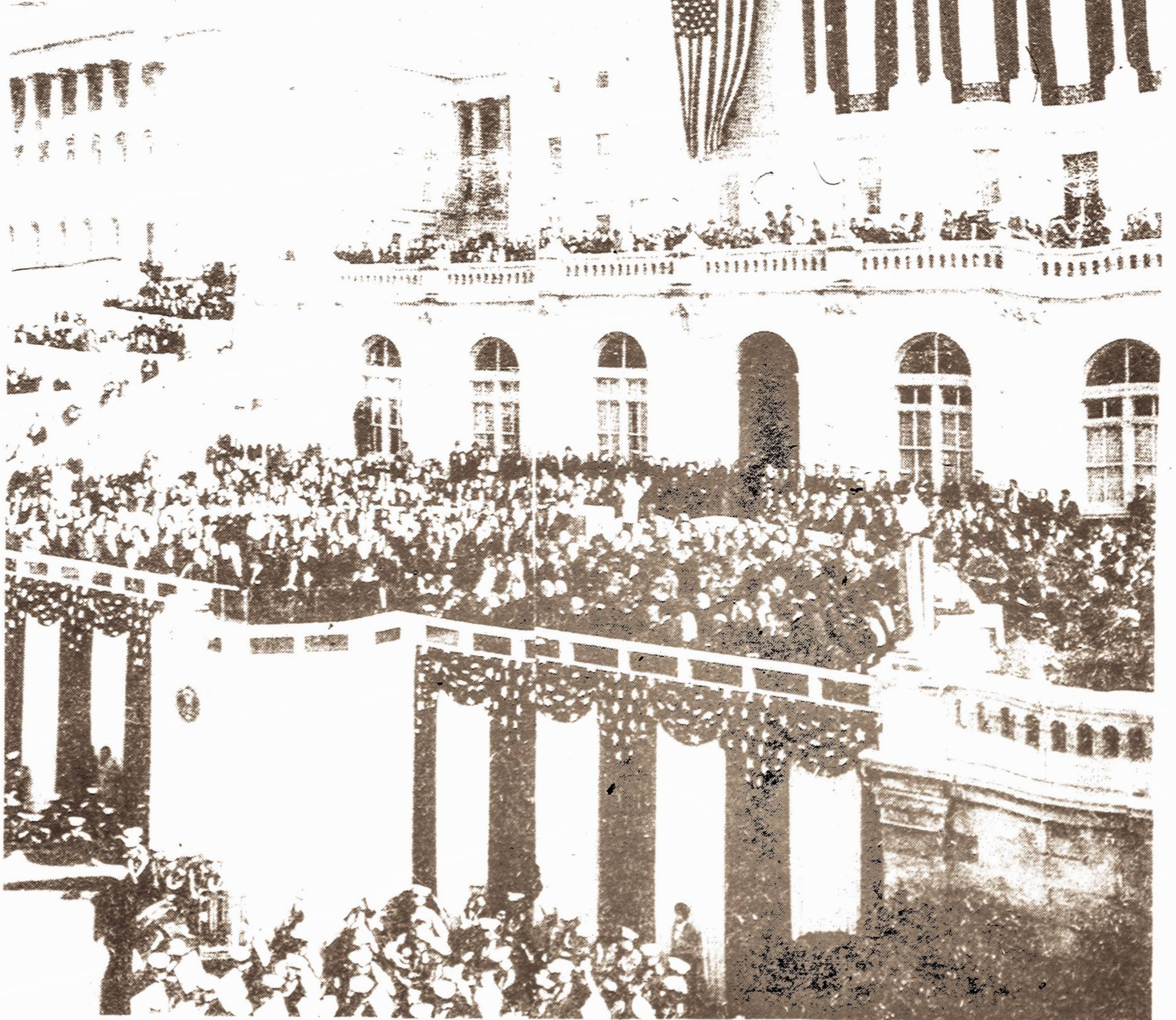
Virš 100,000 iš visos Amerikos republikonų dalyvavo Vašingtone prezidento Ronald Reagan priesaikos iškilmėse. Kailiai, deimantai, kumštiniai su šiferiais, už kuriuos mokejo po 400 dolerių ir daugiau (diena) privatūs sprausminiai lėktuvai, buvo prabanga, kurios Vašingtonas seniai nematė. Sios inauguracijos iškilmės — pačios brangiausios Amerikos istorijoje: išleista 10,3 milijonų dolerių, o iš privačių surinkta net 11 milijonų. Dar liko 700 tūkstančių.

Iškilmėse dalyvavo ir daug lietuvių vien iš Chicago buvo Amerikos Lietuvių republikonų pirmininkas Anatolijus Milūnas, Jonas Talandis, pulk. Kazimieras Oksas; Eugenijus Žiurys su žmonomis būrys iš Connecticut; iš Floridos dr. Kazys Bobelis su žmona, ir dr. Aldona Valis; iš Maryland, dr. Jonas Gynys su žmona; iš Texas — Lilija Grumulaitienė su sūnum; vašingtonietė Elena Jurgėlaitė su tėvu dr. K. Jurgėla, Eva Migonytė ir kiti. Turėjo dalyvauti iš Clevelando Raymundas Kudukis su žmona ir iš Detroit, Mich. dr. Algis Barauskas de ja ju šiam reporteriui neteko susitikti.

Dalis lietuvių iš vakaro susitiko pas Margarita Samatiene, kur buvo proga susipažinti su eile Vašingtono iškilių lietuvių, su VLIKO valdybos pirmininku ir valdyba.

Lietuvos Pasiuntinybėje ir pas Gubernatorius

Sekmadienio rytą lietuviai lankėsi Lietuvos atstovybėje. Lietuvos atstovas dr. Stasys Bačkis su žmona visus gražiai priėmė ir pavaišino vynu ir kaviaru. Pakeltas tostas už šeimininkus ir už naują JAV administraciją su viltimi, kad ši administracija lietuvių visiems

JAV 40-sis prezidentas A. Reagan kalba savo inauguracijos iškilmėse.

reikalams bus dar palankesnė. Pa būvoti Lietuvos teritorijoje buvo nepaprastai malonu.

Pajudėjom į Sheraton viešbutį, kuriame jau vyko valstijų republikonų gubernatorių priėmimas. Kiekvienas aplankėme savus gubernatorius, net pasikalbėjome ir

su kitais, kurių valstijose gyvena lietuvių.

Buvo malonu išgirsti gražių atsiliepimų iš Michigan gubernatoriaus William G. Milliken apie Algį Zapracką kuris yra ketvirtasis Michigan respublikonų partijos vicepirmininkas.

Priėmime buvo ypatinga proga susitikti ir lietuvių republikonų vardu pasveikinti penkių žvaigždžių generolą Omar Bradley, vadovavusį invazijai į Europą. Buvo gan idomus vaizdas, kai ant platmormos pakėlė jauną gražią poniją.

Tešiama 8 pusl.

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

Was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. **Vienybė** is published bi-weekly by Valerie Tysliava and son Joseph N. Tysliava. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor Valerie Tysliava; Assistant Ann Waivada; Business Manager and Photo Editor Joseph N. Tysliava; Senior Editor Vytautas Širvydas. Contributing Editors: Demie Jonaitis, Juozas Kreivėnas, Edvardas Šulaitis, Vytautas Zalatorius.

Subscription rates: \$10.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved. Editorial and Administrative Offices at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone: APplegate 7-7257.

Publication No. 659180

mes

Vytautas Širvydas

Naujus 1981-us metus galime pradėti eilėraščių:

Apsisuko meto ratai,
Ir iškrita demokratai.
Štai, atėjo nauji ponai,
Konservat-republikonai.

Kitais metais, be abejo, galėsime jau spręsti, kokie buvo republikonai.

☆☆☆

Nuo 1973 m. Illinois Urbana-Champagne universitete veikia vasarinė "laboratorija", padedanti tirti Sovietijos bei Rytų Europos gyvenimo, kalbų ir istorijos temas. Per septynetą metų laboratorija naudojos 916 amerikiečių mokslo žmonių tyrimais — nuo profesorių iki studentų, kurių 75-as nušimtis studijavo Sovietiją. Į tyrimus įskaitoma 6-as nušimtis, domėjėsis ukrainistika, ir 1 nušimtis, kuriam rūpėjo lituanistika. Šia vasarine laboratorija pasinaudojo du: Janina Reklaitienė (1974 m.) ir Saulius Sužiedėlis (1979 m.).

Universitetas skelbia jau turįs surinkęs gana didelę Sovietijos ir Rytų Europos reikalams biblioteką. Turi ir lietuviškų knygų skyrių, bet apie jį mūsų akademikai spaudai nieko nepranešė. Lietuvių kalbą ir jos santykius su slavų kalbomis dėsto Hans Heinrich Hock ir Michael J. Kenstowicz, kuris greta lietuvių dėsto ir senojo Sibiro kalbas.

☆☆☆

Amerikos lietuvių testamentiniai palikimai giminėms Lietuvoje tebėra paslapties apgaubti. Mūsų diplomuoti advokatai vis dar negali aiškiai nuspręsti, kaip geriausiai amerikiečių dolerius įteikti rubliais Lietuvoje. Vilniuje leidžiamas Gimtasis kraštas neseniai ryškino Detroito lietuvių Petro Masioko palikimą devyniems brolio Rapolo ir sesers Marijonos vaikams Lietuvoje. Vienas palikimo gavusių dali, kaunietis Petras Kriaučiūnas sako, kad visi gavę po \$4,000, kurie per Jurkolegiją Vnešposytorgio čekiais virto po 11,000 rublių.

Petras Masiokas mirė Detroito 1976 m. Jo 1950 m. testamentą patvirtino Wayne valsčiaus Probate teismas, o vykdė advokatė Stefanija Masytė. Palikimo dydžio Gimtasis kraštas neskelbia, taigi, jei visi gavo po \$4,000, turėjo būti \$36,000. Kiek advokatai Amerikoje ir Jurkolegija Maskvoje už patarnavimą atsiskaitė taip pat neskelbia.

☆☆☆

Bonos priemiestyje (prie Soelno), Vakarų Vokietijoje, nuo 1947 m. veikia Pabaltiečių krikščionių studentų sąjungos bendrabutis ir kultūros centras, kuriam liuteronų dvasia vadovauja 1909 m. Mažeikių apskrityje gimęs Lietuvos latvis dvasininkas J. Urdzė.

Tikėjimo sumetimais kun. Urdzė dabartinę Lietuvą lanko kasmė, o nuo 1969 m. palaiko ir asmeninius santykius su tenyškiais lietuviams reformatais. Jis Chicagos Akiračių bendradarbiui pareiškė: "Esu įsitikinęs, kad turiu savo žmonėms Lietuvoje patarnauti ir jų padėti suprasti". Tokių pažiūrų ar nuotaukų niekad neišgirsime iš mūsų katalikų dvasininkų Amerikoje. Kun. Urdzė toliau sako: "Reikia jus ne kaltinti, bet kas sąlygose galima daryti. Jei norime patys kultūriniai išsilaikyti, turime įvertinti kultūrinius laimėjimus tėvynėje. Kokią teisę turime paneigti? Juk tie žmonės daro viską, ką gali. Jei tik šalčiau žiūrėtumėm, manau, nieieškotumėm kliūčių santykiuoti tikėjimo ir kultūros pagrindu".

Kun. Urdzė kiekvienais metais šaukia pabaltiečių studentų suvažiavimus, kuriuose lietuvių katalikų ir nekatalikų, mažai bepasirodo. Suvažiuoja daugiausia latvių ir estų jaunimas. Vyrauja vokiečių kalba, kaip anglų jau ima vyravoti mūsų jaunime Amerikoje.

Kun. Urdzė buvo į vieną suvažiavimą asmeniškai pakvietęs Lietuvos rašytoją Bubnį aptarti jo apysaką "Po vasaros dangum".

☆☆☆

Apžvelgdamas Br. Kviklio redaguotą I-ąjį Lietuvos bažnyčios tomą — Telšių vyskupija, istorikas V. Trumpa nurodo, kad 1928 m. šioje vyskupijoje nepriklausomoje Lietuvoje veikė 100 parapijų ir 26 filijos, o

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

ŠIEK TIEK KOMIŠKA, ŠIEK TIEK TRAGIŠKA . . .

M. K. Ciurlionio 100 metų gimimo sukaktis! Tai įvyko 1975 metais!

Lietuvoje tai buvo didelis įvykis: parodos, koncertai, Ciurlionio darbų leidiniai, apie Ciurlionio studijos . . . Gausus periodikos rašinių derlius, 1975 rugsėjo mėnesį dauguma Lietuvos laikraščių turėjo M. K. Ciurlionio skyrius . . .

Su vienais metais ta sukaktis nepasibaigė, M. K. Ciurlionio tema storoki tomai pasirodė prieš sukaktį ir po sukakties. Atrodo, ciurlionianos derlius dar ir dabar nėra pasibaigęs. Paryžiuje išleido albumą, kuriame tilpo visi žinomi M. K. Ciurlionio dailės darbai. Rytų Vokietijoje išleista nebloga apie M. K. Ciurlionį studija vokiškai. Išleistas tarybinis M. K. Ciurlionio pašto ženklas . . . Ir dar daug ko padaryta. M. K. Ciurlionio vardas plačiai paplito po pasaulį, lyg kokia lietuviybės vėliava!

Išėivijoj šią šventę praleidome kūdai, lyg kokią Pelenų dieną. M. K. Ciurlionio varpais skambino ypač K. Bradūnas. Daug prirašė Jurgis Gliuda. Gaila, kad tas Gliuda per mažai moka muzikos ir ypač nesuorientavo M. K. Ciurlionio muzikoj. Dargi savo dramoj prirašė kai ko nebūto, niekų.

Pereitą rudenį (rugsėjo 6) Draugas paskelbė Alės Rūtos pokalbį su Jurgiu Gliuda. Štai Alės Rūtos "žinytas":

— Ir poezijos kūriniuose reiškiamas dėmesys Ciurlioniui. Tai randame Henriko Radausko, S. Nėries, Kazio Bradūno ("Sonatos ir fūgos") eilių rinkiniuose. —

Ir nieko daugiau? Koks komiškas nuo tėvynės atsiribojusių plepalų likimas!

Mat, 1975 metais Vilniuje išleistas rinkinys "Saulėtos vizijos" — eilėraščių apie M. K. Ciurlionį. Dalyvauja poetai: Salomėja Nėris, Balys Sruoga, Antanas Venclova, Kazys Boruta, Edvardas Miežėlaitis, Jonas Graičiūnas, Antanas Miškinis, Aleksys Churginas, Vacys Reimeris, Janina Degutytė, Vilija Šulcaitė, Jonas Juškaitis, Jonas Strielkūnas, Robertas Keturakis, Judita Vaičiūnaitė, Violeta Palčinskaitė, Sigitas Geda ir Antanas Masonis . . . Tragikomiškas ir Vilniaus likimas: "nepastebėjo" H. Radausko, K. Bradūno ir net Jurgio Gliudos!

O tempora, o mores! Kokie griozdai Rytuose ir Vakaruose! Kaip žiauriai užgriozdintas kelias tarp Rytų ir Vakarų!

oooo

Štai ciurlioniškos dvasios posmelis iš tėvynės:

—Bėkit, bareliai. Per klonius.

Lygumas.

Kalnus. Neškite dalelę. Bėkite, bareliai. Tekini. Iš lėto.

Pasiūbuok, eglėlė. Pasiūbuok, žalioji. —

[Kazys Boruta]

Iti išėivijos posmelis: —O ramybė pavakarės —

Visatos širdis atdara.

Kol saulėleidis sužėrės,

Kol nėra šešėlių tamsių,

Drugiais ir gėlėm

Pabirom prie saulės versmių. —

[Kazys Bradūnas].

Kada gi praeis šie klaidūs laikai, kai Vilniuje lietuviai nebijos Kazio Bradūno, o išėivijoje—Kazio Borutos?

Nukelta į 11 pusl.

1940 m. buvo suorganizuota 12 naujų parapijų. Sako, 1974 m. veikė 142 bažnyčios. Todėl kalbų apie bažnyčių uždarymą ar pavertimą kitiems tikslams, bent Telšių vyskupijoje, gal nėra ko kelti.

☆☆☆

Daug kas parašo savo atsiminimų ir juos išleidžia. Rašytojas R. Spalis keliais romanais net siekė pavaizduoti 1914-1980 m. laikotarpio įvairių lietuvių gyvenimą. Gaila, kad vieno kritiko žodžiais, jo rašyme "visa temdo melodrama ir paviršinis jausmingumas (patosas)", o veikėjai perstatomi — ne gyvi žmonės, bet autoriaus kilnojamos lėlės.

Cvirka savo laiku panašiai vaizdavo Amerikos lietuvius, ypač Frank Kruk. Atsiminimų sraute tačiau, be abejo, liks daug ko nuoširdaus bei tikro apie lietuvių išgyvenimus šiuo lemtingu žmonijai laikotarpiu. Bent Vienybėje jis iš visų pusių nušviečiamas, ne romanais.

☆☆☆

Aidų žurnalo leidėjai tėvai pranciškonai skelbia, kad redaktorius Juozas Girnius sveikatos sumetimais išpareigų pasitraukė. Jis žurnalą redagavo 15 metų. Jį pavadous tėvas pranciškonas kun. Leonardas Andriekus.

Girnius, atrodo, nesistengė sukviesti gerų bendradarbių ir išleisti žurnalą tokį, kokiu Aidai buvo Vokietijos stovyklėse. Jam arčiau širdies, atrodo, buvo aukštos filosofinės temos. Nėjo keliu, kurį mūsų redaktoriams rodė dr. Vincas Kudirka. Prof. M. Biržiška Tautos Kelyje apie Kudirką rašė "Jis natūraliai, gyvai ir samoningai sveikai, taip sakant gospadoriškai, dėstė galvojančio lietuvių aiškias, šviesias bei sektingas mintis. Kas reikia — pagiria, kas reikia — papeikia. Vertimams literaturoje ėmė tik kurinius, kurie būtų reikšmingi tautinei samonei ugdyti". Girnius tartum nejuto, kad Amerikoje daugiau šimto metų gyvena "senieji" Amerikos lietuviai. Aidai praleido nepaminėję jų šimto metų imigracijos sukakties, jų pirmojo laikraščio sukakties, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 90 metų sukakties ir istorijos išleidimo, Vienybės 90 metų sukakties ir daugelio bendro, ne vien "naujuju", gyvenimo apraiškų. Filosofinis dangus gražus, bet ir juodoji žemė įdomi.

STEBĖTOJO PASTABOS

Vėliausiam angli kalba Journal of Baltic Studies žurnale Karl Inno (Rensselaer instituto) rašo apie Baltijos jūros pavadinimo kilmę. Lietuviai lengva manyti, jis kilęs iš lietuviško žodžio "baltas", bet taip nėra, nes Baltijos jūroje nieko balto nėra. Per daugelį metų manyta, šitoks pavadinimas buvęs žinomas senovės graikų bei romėnų rašytojams 125 metai prieš Kristų. Nuodugnėsi tyrinėjimai įtikino, kad nežinomas perrašytojas romėnų Plinijaus knygos vietoje jo rašyto Balcia parašė Baltia, suklaudindamas ir mūsų Daukantą. Tikrovėje, pavadinimas, atrodo, kilęs iš germaniško žodžio "belt", reiškiančio, kaip angli kalboje, "juosta". Tokia juosta buvo jūros kelias pro Daniją iš Šiaurės jūros ir Atlanto. Tokiu būdu, mes, baltiečiai, esame "juostininkai", kuriais per amžius norėjo apsijuosti ir germanai ir slavai.

Komunizmas ir atominiai ginklai ramsto Sovietijos diktatūrą. Demokratija ir atominiai ginklai ramsto Ameriką ir jos Vakarų draugus. Todėl tarptautinės politikos tikslu, rodosi, būtų išlaikyti taikingą pusiausvyrą tarp šių dviejų galybių ir neprileisti prie atominio karo, kurio pasėkos būtų mirtingai baisios. Tačiau tai nekludavo Washingtonui bei Maskvai ieškoti visur, kur tik gali, draugų bei talkininkų "trečiajame" pasaulyje. Kaip praėjusiame šimtmetyje prancūzas Tocqueville numatė, abu galiūnai žmonija "lygina", bet vienas tai daro geruoju, kitas botagu.

Amerikos lietuviai nėra parašę ar išleidę nė vienos išsamios istorijos apie savo kolonijas Amerikoje, išskyrus Susivienijimo Lietuvos Amerikoje istoriją, apie Omaha, Nebraska lietuvius, kun. V. Valkavičiaus angli kalba knyga apie savo Hudson, Mass. ir Chicagoje išleistą albumą Lithuanians in Multi Ethnic Chicago. Yra amerikiečių leidiniuose nuotrupų apie Cleveland, Ohio, New Jersey ir kitų vietovių lietuvius.

Anksčiau išleistų knygų paminėtinos: Prof. M. Biržiškos Amerikos Lietuviai; Kazio Gineičio—Amerika ir Amerikos lietuviai. Dar nemaža žinių telpa Pasaulio Lietuviai, 1935 m. Kaune P. Rusecko redaguotoj Draugijos užsienio lietuviams remti knygoje.

Lietuvoje 1963-1979 metų laikotarpiu Kraštotyros draugija išleido 28-ias monografijas apie vietoves Lietuvoje, kaip Rimšė, Varėna, Silutė ir t. t. Jose sutelkta istorinių etnografinių ir tautosakos mokslo žinių. Draugijoje vyksta nuolatinė kova tarp komisariškų "revoliucionierių" ir tikrųjų mokslo tiesos šalininkų.

Kornilovos apysakaitė Paryžiuje einas rusų išeivių savaitraštis Ruskaja mysl vertina kaip "reikšmingą sovietinėje literatūroje įvyki". Apysakaitės tema—masinės žydų žudynės Lietuvoje. Vaizduojama ir mirtį vedama Vilniaus žydų kolona.

Jai priartėjus prie Aušros vartų, staiga viena žydė suklykė: "Atsimink Marija, kas tu buvai! Tu buvai mūsų tautoje. Išgelbėk mūsų vaikus! Neleisk jiems žūti, Marija!" Ir įvyko jei ne stebuklas, tai tikrai—stebėtino. Žydė atplešė priešijono prikibusią mergytę ir istūmė į stebingą minią, kuri ją be pėdsako prarijo, ginkluotiems sargams nesusigaudant ką daryti. Ir kelios kitos žydės tą patį padarė, ir minia išgelbėjo jai pavestuosius žydų vaikus. Įdomu, kodėl sovietų cenzūra tokio turinio rašinį praleido? Kornilova pateikia ir trumpą Aušros vartų stebuklingojo paveikslą istoriją. Pasirodo, jis atsirado pas graikų stačiatikius Krymo mieste Korsunėje. Iš ten Algirdas jį perkėlė į Vilnių, kur ilgainiui pasidarė katalikų šventybe.

Tarp Dariaus-Girėno 1933 m. liepos 15-16 skridimo įdomybių yra ši. Birželio 18 d. lėktuvą pirkdamas, Darius iš lietuvių banko Chicagoje išsiėmė savo taupmenų \$500. Laiku suspėjo, nes kitą dieną bankas subankrutijo.

Mes parašom visas daineles, Ir susapnuojam visus sapnus. Pasirodo, tai mes išjudinam pasaulį, Ne tie, kurie vis galanda kirvius.

M. Vasiliauskienė Akiračiuose džiaugiasi gražiais išpūdziais igytais Vilniaus universiteto studentų ir mokslo personalo surengtam minėjime 400 metų universiteto sukakties proga. Ji paantrina panašius išpūdzius, kuriuos kanadietis lietuvis paskelbė Tėviškės Žiburiuose. Sako "iškraipyta istorija negali pakeisti širdyje pasididžiavimo savo lietuvišku universitetu, kurį jautei jubiliejaus metu". Pasakoja, kad "minia entuziastingai sveikino studentų ir mokslo personalo įvairiai pascenizuotą eiseną miesto gatvėmis, o po ilgų ir griausmingų "valio" šaukimų, pati įsijungė į eiseną", kuri "išsiliejo tartum Nemunas iš krantų ir sugaudė daina "Ant kalno mūrais". Ausyse dar skambą žodžiai nepažįstamo, kuris stovėjo Tauro kalne—"Ten eina Lietuva!" Iš tiesų ten ėjo Lietuvos žiedas—jos ateitis".

Kaip gaila, kad su ta ateitimi santykių ieškoti mums draudžia užsispyrimas spaudoje, su kuria vis mažiau kas nori skaitytis.

Vėliausio Akiračių numerio bendradarbiai—pritaria Vienybėje pareikštai rašytojo A. Vaičiulaičio nuomonei, kad Washingtono įvykusiame Baltistikos studijoms puoselėti draugijos suvažiavime nesijuto jokios lituanistikos gairių. Šalia to, pasireiškė ir mūsų akademiku pilietinis blankumas. Sako "reikėtų pateisinti svarstomų klausimų svarbą visiems paskaitų klausytojams". Apgailestauta, sykiu su Vienybe, kad lietuvių atstovybė kalboje draugijoje menka—iš 700 narių tik 138 lietuviai. Iš mūsų redaktorių tik du nariai—Vienybės

Vytautas Sirvydas ir Tėviškės žiburį kun. Pr. Gaida.

Toronto suvažiavime iš virš šimto paskaitų lietuviai parūpino 25, Washingtono iš 124-24. Trylikoje posėdžių Toronte ir penkiolikoje Washingtono lietuvių akademikų ir su žiburiu nerasta. Daroma išvada, kad mūsų akademikams stinga visuomeniško jausmo bei tautinės savygarbos, nes buvo tokių, kurie ir prašomi atsisakė paskaitas paruošti "dėl laiko stokos".

Ispanų literatūros ir istorijos žinovas dr. Stasys Goštautas Aidų žurnale papasakoja apie įdomų ispaną—humanistą, Petrą Roizijų, kuris gyveno ir veikė Vilniuje 20 metų (1551-1571). Jis į Lietuvą pateko Didžiojo Lietuvos kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Žygimanto Senojo žmonos Bonos Sforzos dėka, nors ją vadino "gyvate". Žygimanto Senojo sūnus Žygimantas Augustas susituokė su Lietuvos didiko dukra Barbora Radvilaite ir jai 1551 m. mirus (nužvelgta, kad Bona Sforza ją nunuodijo), karalius išpildė žmonos norą gyventi ir valdyti Vilniuje. Su juo atvyko ir Roizijus. Jis paliko raštų gausą, kurių išnagrinėjimas iškeltų daugelį ometo Lietuvos gyvenimo atvėzdų ir pasiekimų. Jo 700 puslapių Lietuvos teismų bylų rinkinys. Roizijus, nors ne kunigas, buvo klebonas šv. Jono bažnyčios Vilniuje, ir ją tėvai jėzuitai norėjo pasisavinti savo kolegijai, iš kurios išaugo universitetas. Roizijus, kurį karalius, atrodo, stiprai rėmė, nesutiko, pareikšdamas: "Vienas yra šv. Petras prie dangaus vartų ir vienas yra Petras Roizijus šv. Jono bažnyčioje".

Antanas Dundzila, vienas Lituanus steigėjų, prisimena Studentų sąjungos vadovybės 1954 m. pradėtam angli kalba bertainiui Lituanus pradžia. Pirmo numerio išspausdinta 900 egz., antro 1,200, o dabar spausdinama iki 4,000. Stambią finansinę paramą (200) tada žurnalui suteikė senųjų Amerikos lietuvių veikėjas, velionis Juozas J. Baciūnas. Vėliau jis pridėjo ir kitų šimtinių. Dabar stambiausiu remėju (iki \$1,000) yra dr. Mindaugas Vygantas.

Lituanus leidžia tam tikslui suorganizuotas Fondas. Pradžioje Studentų sąjunga atrodė gabi organizacija: 1952 metus pradėjo su 135 nariais, 1955 m. turėjo jau 569, o 1957 m. 22 skyrius Amerikoje ir 743 narius. Siandien, "ant kalno pliko, kelios pušelės beliko". Vienintelis Amerikos lietuvių laikraštis, kuris nuoširdžiai remia Lituanus leidimą ir jo pagrindinę idėją, yra Vienybė, kuri dažnai pakomentuoja žurnalo išėjimą bei jo turinį savo angli kalba skiltyje.

Amerikiečių šachmatininkų federacijos organas Chess Life skelbia pasižymėjusių šachmatininkų sąrašus. Masters sąrašė minimas tik vienas lietuvis Povilas Tautvaiša, o trys latviai: Andrew Karklins, Edmar Mednis ir Viktor Pupols. Jaunų, 13 metų nesulaukusių sąrašė minimas Jonas Kulikauskis, 12 metų, iš Kalifornijos, o jaunesnių iki 16 metų, jo brolis Andrius Kulikauskas, 15 metų.

Haifos u-te, Izraelyje istorijos dėstytojas Ben-Cion Pinchuk pasvarsto, ar sovietinė politika turėjo užmoji evakuoti žydus nuo atslenkančių nacių. Jo išvada, kad bendros politikos nebuvo. Savo straipsnyje The Slavic Review kovo mėn. laidoj apie Baltijos kraštus rašo:

"Baltijos valstybės tapo lengvos aukos atslenkantiems vokiečiams. Vilnius krito trečią dieną. Rygą užėmė 1941 m. liepos 1 d. Jei ir būtų buvusi kokia planuota evakuacija, padėtį sunkino vietinių gyventojų artimas bendradarbiavimas su vokiečių armija (?). Nacių pritarėjai užvaldė gatves net pirm vokiškų kareivių pasirodymo ir darė viską, ką galėjo, kad nepabėgtų tie, kurie buvo artimai su sovietais susirišę, ypač žydai".

Siuos neaiškius samprotavimus Pinchuk rāmsto kito žydo R. Korcha, Tel Avive 1965 m. išleista knyga Lehavot Baefer (Liepsnos dulkėse). Mintyje, atrodo, turi lietuvių sukilimą, sudariusį Laikinąją vyriausybę, kurią naciai nušalino.

Apie latvių atviriau rašo: "Daug latvių kooperavo su vokiečių parašitninkais, tuo būdu pasunkindami evakuaciją iš Latvijos sostinės". Visgi, sako, pabėgo apie 10,000 žydų. Šis straipsnis įrodo, kad žydų akademikai Izraelyje dar vis neturi aiškios nuovokos, kas dėjos Lietuvoje pirmomis nacių okupacijos dienomis.

Tarp akademinis laipsnius laimėjusių už mokslo temomis disertacijas universitetuose smagu paminėti kun. Vincą Valkavičių, West Groton, Mass. St. James p-jos kleboną, kuriam Bostono kolegija suteikia magistro laipsnį už angli kalba disertaciją "Pioneer Lithuanian Priest of New England". Kalba apie daug žadėjusių, bet tragiškai nuo lietuvių kriminalistų rankos 1915 m. žuvusių New Britain, Conn., lietuvių šv. Andriejaus p-jos kleboną kun. Juozą Žebry. Jis buvo artimas Vienybei žmogus kun. A. Burbos laikais, apie kurį vienybietis Jonas Tareila 1915 m. išleido biografinę knygele. Elena Vasyliūnienė, kuri klausėsi disertacijos gynimo prieš tris profesorius (sociologijos, etninių kultūrų ir Amerikos kultūros), pasakoja kad kun. Valkavičius gynęs pažiūra, jog "lietuvių kunigo uždavinys buvęs išlaikyti savo tautiečius nepakrikusiu būriu, kad jų tautinė sąmonė neužgestų, bet mokėtų prisitaikyti prie naujų gyvenimo sąlygų". Čia sutiko socialistų ir kitų radikalų sukeltus nesusipratimus. Kun. Žebrys, šalia to, skatino ateivių lietuvių gerinti savo ekonomini būvį, organizuojant kooperatyvus ir nusiperkant ūkius. Kun. Valkavičius patenkinančiai apsigynė nuo trijų profesorių įvairių priekaištų.

Oriental Research Partners leidykla, Newtonville, Mass., skelbia, kad kitais metais išleisianti The "Lithuanian Metrica" in Moscow and Warsaw a re-edition of the Ptaszycki 1887 inventory, with an introduction, indication of current locations, and supplemental correlation tables." Leidinį redaguoja ir įžanginį žodį rašo Patricia Kennedy Grimstead iš Harvardo u-to.

JAV PREZIDENTO INAUGURACIJOJA IR LIETUVA

Prezidento Reagan inauguracinis komitetas įnešė naujų elementų bei atšvaitų inauguracijos iškilnėse. Tie naujumai reiškėsi daugiau pabrėžiant iškilmingumą bei išpūdinimą su aristokratiška išraiška.

Lietuvos atstovai S. Bačkis ir O. Bačkienė buvo pakviesti, kaip ir visų diplomatinio misijų šefai ir jų žmonos, dalyvauti visuose inauguracijos pobūviuose JAV Prezidento ir Viceprezidento bei ponų Reagan ir Bush garbei. Kartu su visais kitų valstybių ambasadoriais jie atstovavo pavergtąją Lietuvą, tuo būdu pabrėžiant jos juridinę egzistenciją. Šiais laikais tai nepaprastas ir nelengvas uždavinys, esamose sąlygose reikalaujantis didelio apdairumo.

Iškilmės prasidėjo inauguracijos išvakarių renginiais. Sausio 18 d. Donald M. Kendall surengė diplomatinio misijų šefams ir jų žmonoms pagerbti pietus. Juose dalyvavo diplomatai ir iš visos Amerikos suvažiavę įvairių pramonės ir prekybos įmonių atstovai bei senatoriai ir kongresmenai.

Lietuvos atstovui teko daugiau šnektelti su buvusio Kersteno Komiteto nariais (buvusiais kongresmenais), kurie sėdėjo prie to paties stalo. Į pietus atsilankė Viceprezidentas su ponia Bush. Jiedu pasveikino diplomatus ir visus kitus dalyvius.

Tą pačią dieną popiet Bačkiai buvo pakviesti ir dalyvavo taip pat gubernatorių garbei surengtame priėmime.

Sausio 19 d. John F. Kennedy Center buvo **The Distinguished Ladies** priėmimas, pagerbti ponias Nancy Reagan ir Barbarą Bush. Diplomatinio korpuso ponios, kurių tarpe buvo ir O. Bačkienė, buvo susodintos Opera House ložose, kur jos turėjo malonumo išgirsti ponų Reagan ir Bush žodžius bei sekti programą, kurią atliko orkestras ir baletas.

Tą pačią dieną popiet Lietuvos atstovai ir O. Bačkienė dalyvavo Viceprezidento ir ponia Bush garbei Smithsonian Institution priėmime, kur jie protokolo perstatyti — Lietuvos vardu pasveikino viceprezidentą ir ponia Bush.

Prezidento inauguracijos dieną, sausio 20-ąją visų iškilmių metu diplomatinį korpusą globojo V. Departamento Protokolo tarnyba. Ji diplomatams nuvežti į National Capitol parūpino autobusus, rūpinosi ten jų susodinimu jiems skirtose diplomatinio misijų šefams ir jų žmonoms vietose arti Prezidento tribūnos ir, po iškilmių autobusais juos parvežė atgal į Valstybės Departamentą.

Po priesaikos prezidentas pasakė turiningą kalbą. Joje pabrėžė pagrindinius JAV-bių laisvės principus ir žmogaus teises, kuo Amerika vaduodamasi virš 200 metų grindė savo valstybinę santvarką ir politinę veiklą.

Nepaprastai gražų išpūdį iškilnėms teikė suorganizavimas Capi-

tolio vakarinėje pusėje, iš kur matėsi Amerikos istoriniai, didingi paminklai: George Washington, Jefferson ir Lincoln.

Po prezidento priesaikos ir kalbos Protokolo šefo ir ponia Valde diplomatinis korpusas buvo pakviestas į Blair House pietums, po kurių diplomatai galėjo stebėti parodą jiems rezervuotose vietose.

Sausio 20 d. 9 val. vak. diplomatinis korpusas dalyvavo inauguracijos baliuje Pension Building, kur susirinko JAV-bių tūkstančiai iškilniųjų asmenų. Tai buvo tikras Amerikos diduomenės paradas, kuriame išorinis turtingumas ryškino jų dvasinius polėkius. Baliuje dalyvavo viceprezidentas ir ponia Bush, o kiek vėliau ir prezidentas ir ponia Reagan. Viceprezidentas, o vėliau ir prezidentas savo trumpose kalbose pasidžiaugė, kad čia dalyvaujamas diplomatinis korpusas išreiškia pasaulinės bendruomenės solidarumą ir parodo, jog visos valstybės kartu su amerikiečiais dalyvauja inauguracijos iškilnėse.

Paskutinis inauguracinis renginys buvo suruoštas prezidento ir ponia Reagan Baltuosiuose Rūmuose diplomatams pagerbti. Tuo buvo pareikšta ypatinga pagarba diplomatams ir jų atstovaujamiems kraštams. Tai įvyko 1981 m. sausio 27 d. 9 val. vakare. Priėmime dalyvavo 114 ambasadorių, 20 chargé d'Affaires, jų tarpe Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai su žmonėmis, be to, ir Amerikos

Valstybių Organizacijos atstovai.

Baltuose Rūmuose priėmime viskas praėjo labai gražiai: aukštieji svečiai buvo vaišinami šampanu, lengvais gėrimais bei šaltais užkandžiais.

Prezidentui ir ponai Reagan atėjus, pagal Protokolą, diplomatinį korpusą, prezeanso tvarka, per garsiakalbį išvardindami jų kraštus, pristatė prezidentui ir ponai Reagan, viceprezidentui ir ponai Bush, Valstybės sekretoriui Haig ir jo žmonai.

Tuo inauguracijos iškilnės ir baigėsi, įvairinamos entuziastiškomis įkaitų gražinimo išraiškomis.

Sausio 18 d. lietuvių republikonų pirmūnai atsilankė į Lietuvos Pasivertimo su vizitu. Lietuvos atstovui ir O. Bačkieniui buvo malonus susitikimas su lietuvių republikonais, kurių tarpe buvo: Milūnas, Oksai, Talandžiai, dr. J. Genys, dr. Aldona Valienė, Eva Migonytė, Grumulaitienė ir jos sūnus. Atsilankiusieji buvo garbės vynu kukliai pavaišinti.

Vasario 1 d. the National Shrine of the Immaculate Conception (kur yra lietuvių koplyčia) arkivyskupas Pio Laghi, naujasis Šventojo Sosto Delegatas Amerikai, laikė Šv. mišias. Pakviesti dalyvavo ir diplomatai, jų tarpe ir Lietuvos atstovai su žmona. Po mišių sekė priėmimas šventovės Memorial Hall.

KOKIOSE SĄLYGOSE GIMĖ NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Kaizerio Vokietijai Lietuvą valdant lietuvių veikla karo metu galima buvo suskirstyti į tris dalis: lietuvių veikla okupuotoje Lietuvoje, Rusijoje ir V. Europoje bei Amerikoje.

Dėl nemažo lietuvių inteligentų skaičiaus pasitraukimo į Rusiją Lietuvoje veikė jų jėgos susilpnėjo. Lietuvių veiklos centras, kaip ir prieš karą, buvo Vilnius.

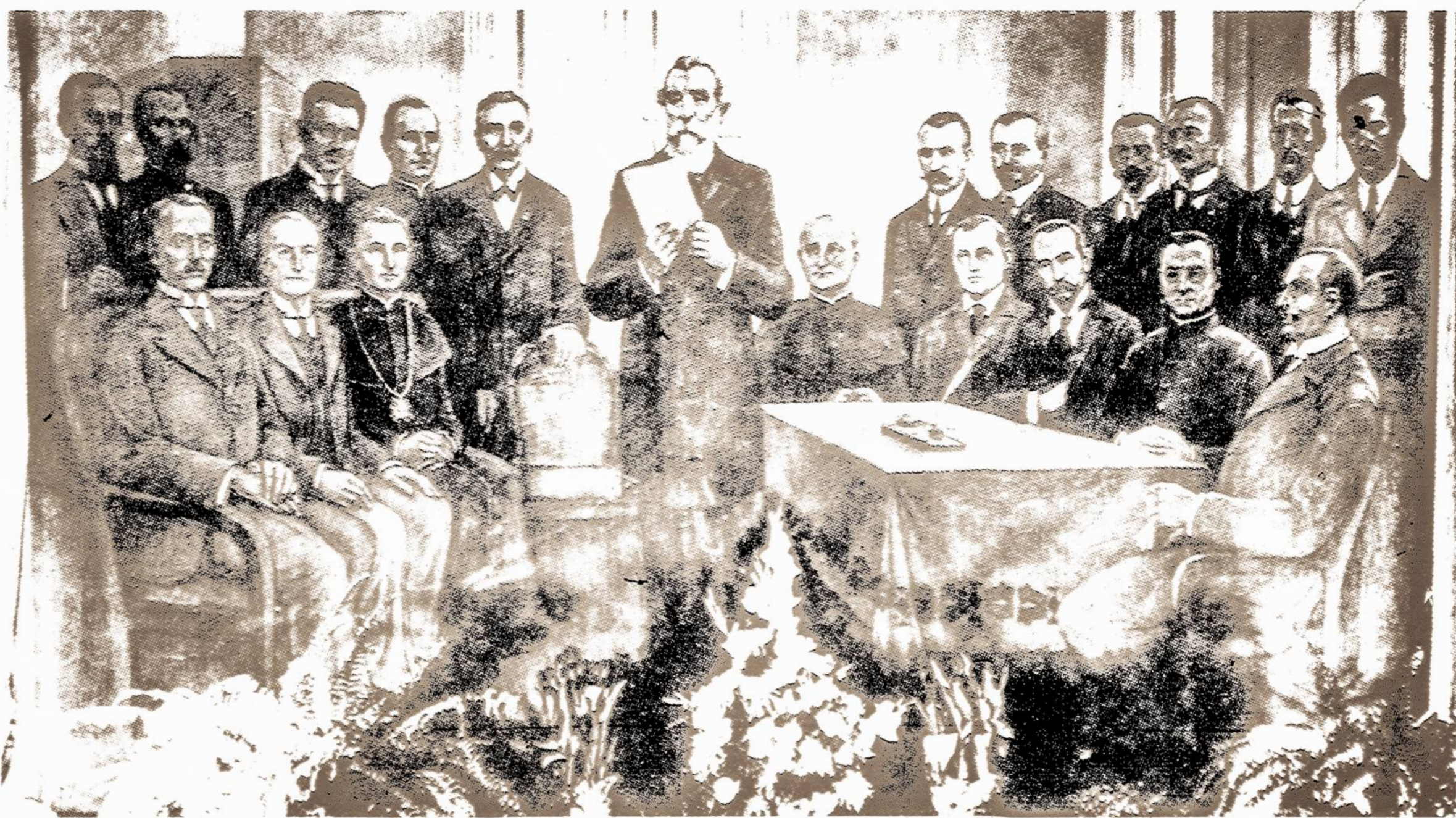
Pirmoji problema buvo šelpti pabėgėlius ir nuo karo nukentėjusius, kurių pačiame Vilniuje ir kitur atsirado tūkstančiai. Tam reikalui buvo suorganizuojamas bendras Komitetas. Pradžioje Dūmos atstovo M. Yčo vadovaujamas, vėliau šiam pasitraukus į Rusiją — A. Smetonos (vadovaujama lietuvių draugija nuo karo nukentėjusiems šelpti — veikė ir toliau).

Kairiosios grupės šiai veiklai konkuruoti bandė organizuoti savo Šalpos draugiją, kuri didesnio vaidmens nesuvaidino.

1915 m. beveik visą Lietuvos teritoriją užėmus vokiečiams, žvėni dalis Komiteto persikėlė į Rusiją ir ten ėmėsi šalpos ir kitokios veiklos.

Po 1917 vasario mėn. revoliucijos Rusijoje iš visų politinių grupių sudaryta lietuvių Tautos Taryba gegužės mėn. Petrapilyje sušaukė lietuvių seimą.

Jame kilus nesutarimams ir karštiesiems ginčams dėl visiškos Lietuvos nepriklausomybės ar federacijos įsteigimo. Lietuvių Tautos

Taryba iširo, o jos vietoje Voroneže susiorganizavo kita, kuri vėl bandė visas lietuvių grupes sujungti Rusijoje. Lietuvos Taryba Vilniuje tada tapo neabejotinai visos lietuvių politinės veiklos centru.

Būdama aiškiai pasiryžusi kovoti už visišką nepriklausomos demokratinės respublikos įsteigimą, Lietuvos Taryba turėjo pirmiausia susitarti su faktiniu Lietuvos valdovu — kaizerine Vokietija dėl tos nepriklausomybės pripažinimo sąlygu.

1917 gruodžio 11 tokio susitarimo

buvo pasiekta, Tarybai sutinkant, kad Lietuva įeis į glaudžią karinę ir ūkinę sąjungą su Vokietija. Tačiau netrukus pasirodė, kad ir tokio susitarimo Vokietija nenori vykdyti (jai tai tebuvo reikalinga tik kaip argumentas derybose su Rusija). Be to, dėl nuolaidų Vokietijai pačioje Taryboje įvyko skilimas kairiesiems tokioms nuolaidoms griežtai pasipriešinus. Todėl 1918 Vasario 16-ąją Taryba vienbalsiai priėmė naują Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo aktą, kurio jokie ryšiai su Vokietija nei su kuria kita valstybe nesaistė.

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą pasirašė visi Istorinėje nuotraukoje matomi 20 Lietuvos Tarybos nariai šia eile: Jonas Basanavičius, Saliamonas Banaitis, Mykolas Biržiška, Kazimieras Bizauskas, Pranas Dovydaitis, Steponas Kairys, Petras Klimas, Donatas Malinauskas, Vladas Mironas, Stanislovas Narutavičius, Alfonsas Petrusis, Antanas Smetona, Jonas Smilgevičius, Justinas Staugaitis, Aleksandras Stulginskis, Jurgis Šaulys, Kazimieras Šaulys, Jokūbas Šernas, Jonas Vailokaitis, Jonas Vileišis.

A Petition for Lithuanian Independence

Whereas, Lithuania was for ages an independent State, whose inhabitants, a distinct ethnic group, have never renounced their right to independence;

Whereas, the establishment of an independent Lithuanian State would add materially to the future peace of the world;

We, the undersigned, ask for the people of Lithuania those rights of self-determination that are the declared war aims of the United States, and which have been granted to the oppressed peoples of other countries.

We respectfully request the PRESIDENT OF THE UNITED STATES and the SECRETARY OF STATE to extend to the Lithuanian Government formal recognition, based not only on these grounds of justice, but that through this, they may the better be able to withstand the attempts of the present regime of Russia or any other alien government to impose a foreign rule upon them.

NAME	ADDRESS
Antanas Abszewski	3251 S. Halsted St.
A. M. Pachus, M.D.	1411 W. 50th Ave, Cicero, Ill.
Mrs. Katherine Pachus	1411 W. 50th Ave Cicero Ill.
Rev. Alex. Skrypa	4557 So. Wood St.
Ignatas K. Sadas	2334 S Oakley Ave
Leonardas Simule	222 So. 9th St., Brooklyn, N.Y.
Prof. Dr. Albinas	717 W 18th St, Chicago, Ill.
Prof. A. B. Briska	2745 W. 49th St, Chicago, Ill.
Prof. J. K. ...	Detroit, Mich.
Antanas ...	94 Hull Ave, Maspeth, N.Y.
Jugos ...	3631 Wallace St
Prof. C. J. Zimontas	6806 Cornell Ave.
Prof. ...	3112 S. Halsted Chicago, Ill.
Prof. A. ...	3310 So. Halsted Chicago, Ill.
Joseph ...	10640 Longwood Drive

JAV lietuvių peticija JAV prezidentui, prašanti de jure pripažinti po I pasaulinio karo atsikūrusią Lietuvą nepriklausoma valstybe. Ši peticijos egzempliorių yra pasirašę pagrindiniai to meto Chicago liet. veikėjai.

PERDUOKIM LIETUVOS LAISVĖS VARPŲ GARSUS PER RADIJUS

Ateinant Vasario šešioliktojioms, Lietuvos nepriklausomybės pasiskelbimo dienom kilo mintis, nors gal ir kiek pavėluotai, pagalvoti apie Lietuvos Laisvės Varpo likimą, kad to varpo garsai, jų skambėjimas, būtų išlikęs, gyvas.

Kadaise filmuotojai broliai Motuzai Vasario 16-osios iškilmėse juos rodydavo savo filmuose. Vienybė pas Motuzus pasiteiravo, ir sužinojo, kad jų filmuose Laisvės Varpo garsai juostoje užrekorduoti ir net palydimi Lietuvos himno garsais. Trašytais iškilmėse prie karo muziejaus Kaune 1938 metais, puikiai tebeskamba.

Tą Laisvės Varpo skambėjimą paėmus iš filmos juostos Vasario šešioliktają būtų gera perduoti ir Lietuvą per Radio Free Europe, Voice of America, Madrido ir Romos radijus. Tai įvykdyti gal jau šiemet pirmą kartą, tą atlikti galima bent pasirošti kitiems metams ir iš eilės kartoti kasmet. Lietuvoje sužinoję tikriausiai tenai tos dienos lauktu ir klausytu... O tie garsai, kas juos yra girdėjęs, tikrai uždegtų visų krūtines, uždegtų ir tu, kurie buvo per jauni ar dar nebuvo kai tie žavingieji garsai buvo išrašyti. Kokia puiki proga, visą laiką guli mūsų pašonėje neišnaudota. Reikėtų su Motuzais tartis. Bet per daug partijų, per daug veiksmų...

Atminkim, kad Laisvės Varpa Lietuvai padovanojo Amerikos lietuviai, pasekdami Amerikos Laisvės varpo, esančio Philadelphijoje idėją. Daug jam darbavosi Balutis, Bordenas Chicagoje ir eilė kitų anų laikų patriotų.

JAV LB ATSTOVAI LANKĖSI PREZIDENTO CARTER ATSIŠVEIKINIME

Prezidento J. Carter kadencijos metais JAV LB-nei pavyko prisidėti stipriau pajudinti Lietuvos pavergimo klausimą. Rezultate — jo Administracija paskyrė kelius lietuvius į prezidentines komisijas, įtraukė mūsų tautietį į Madrido konferencijoj vykusios JAV delegacijos sąstatą, dažnai kvietė lietuvius dalyvauti valdinėse konferencijose. Ponia Carter teikėsi Baltuosiuose Rūmuose surengti specialų priėmimą, kuriame dalyvavo 250 lietuvių JAV Kongresui Carterio Administraciją spaudžiant ryžosi teigiamai išspręsti Lietuvos Diplomatines tarnybos egzistencijai grėsusią finansinę krizę. Prieš m. spalio 25 d., pakeitus Pabaltijo valstybių diplomatines tarnybas ankstyvesnį, mažiau palankų Valstybės departamento nusistatymą, buvo ilgesniam laikui užtikrintas Lietuvos Diplomatines tarnybos tęstinumas.

Prezidentui Carter iš Baltųjų Rūmų išeinant, JAV LB-nė už dėmesį Lietuvos tragedijai ir Amerikos lietuvių siekimams jautė pareigą padėkoti. Tuo tikslu 1981 m. sausio 14 d. Washingtono lankėsi JAV LB Visuomeniniams Reikalams tarybos delegacija: Feliksas Andriūnas, Rimas Česonis ir Albimantas Gureckas, JAV LB ryšininkas Washingtono. Turėjęs vykti Visuomeniniams Reikalams Tarybos pirmininkas Algimantas Gečys, dėl kitų tarnybinių įsipareigojimų, nebesuspėjo grįžti iš Kanados. Su delegacija taip pat vyko prof. dailininkas Romas Viesulas, Jūra Viesulienė ir Roma Česonienė.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

NEW HAVEN, CONN.

Tomas Venclova, Yale universiteto profesorius, New Haven, Conn. šios kolonijos lietuviams smulkmeniškai papasakojo įspūdžių iš Madrido konferencijos. Jis sako, kad ši konferencija lietuviams buvo daug draugiškesnė už buvusią Belgrade: čia Rusams sustabdžius diskusijas dėl žmogaus laisvių, žurnalistai būdami laisvesni, kalbėjosi su pavergtųjų tautų atstovais, iš kurių gavo tokių žinių, kurių nebūtų gavę iš oficialių posėdžių.

LB surengtame Sv. Kazimiero parapijos Vyčių salėje susirinkime A. Lipčienė, kuri programai vadovavo ir profesorė V. Vebraitė-Gustienė papasakojo apie Chicagoje įvykusį LB suvažiavimą. Tarp pakeitimų pažymėjo, kad pensininkai arba nedirbantieji LB solidarumo mokesčių moka po \$2 metams, o dirbantieji — \$10.

Iš kultūrininkų suvažiavimo Clevelande pranešė dr. J. Kriauciūnas ir Spaudos atstovas iš Waterbury, Conn. V. Vaitkus.

S. Zabulis iš Hartfordo pranešė, kad Hartforde ruošiami JAV Rytinio pakraščio lietuvių šokių šventė gegužės 31. Dalyvaus iki dabar įsiregistravusių 8 vienetai su 300 šokėjų. Nutarta pasiųsti lietuvių delegaciją pas naująjį Gubernatorių, prašant Vasario 16-ajai proklamacijos. Šokių šventę filmuos Hartfordo televizija.

NASHUA, N. H.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimą vasario 22 d. ruošia BALFas ir Sv. Kazimiero parapija. Vadovauja Ričardas Grauslys. Programoj rodomos skaidrės iš Lietuvos: gyvenimas ir dainos Lietuvoje.

Pelnas BALFui. Pernai surinko \$550. Vajų pradėjo nuo Kalėdų iki Vasario 16-osios minėjimų.

Koloniją prislėgė mirtys. Sausio 15 mirė Vincas Remeika, 93 m. Sausio 15 mirė 92 m. Jonas Juškevičius. Sausio 17 mirė 76 m. Mykolas Miliuskas. Sausio 18 mirė Jonas C. Balčiūnas-Bell.

PHILADELPHIA, PA.

Pereitų metų pabaigoj Philadelphijoje įvyko BALF vajui pagelbėti koncertas-vakarienė. Dalyvavo pilna Sv. Kazimiero par. salė. Iš pelno kasmet BALFo centrui pasiunčia — apie \$1,800 ir apie \$800 — Vasario 16-osios Gimnazijai Vokietijoje. Kolonijos BALF pirmininkas F. Andriūnas papasakojo šios šalpos organizacijos veiklą ir reikalingumą.

Meninei programai vadovavo R. Raubertaitė. Dainavo Ona Šalčiūnienė, akompanuojant Frances Stankus. Dainavo ir Vilties choras, vadovaujant F. Stankus. Chorui akompanavo P. Vaškys, jr. Visi menininkai programą atliko neimdami mokesčio. Pietus puikiai paruošė Marija Raugienė ir Bronė Karaškienė. Išlaimėjimams dovanas sudovanojo: F. Andriūnas, M. Raugienė, B. Karaškienė, V. Suojis.

LOS ANGELES, CAL.

Penktadienį, vasario \$2 d. 2 v. dieną prie miesto rotušės 12 val. pakeliamos vėliavos, jų tarpe Lietuvos. Vasario 15, sekmadienį 10:15 vėliavos pakeliamos Sv. Kazimiero par. kieme. Už 15 min. pamaldos su patriotiniu pamokslu. Lekciją skaitys Lietuvos Gen. Garbės Konsulas Vytautas Cekanauskas ir tik iš Lietuvos atvykęs Giedrius Kazlauskas. Pamaldų dovanas neša: VLIKO, ALTO, L. B. atstovai. Broniui Budriūnui vadovaujant gieda choras ir solistai.

12:30 Marshall aukštesniosios mokyklos salėje minėjimas. Kalbės Algirdas Kasulaitis iš Cleveland, Ohio. Meninė programoj Birutė Dabšienė, Vyrų kvartetas, jaunimo ansamblis Spindulys. Akompanuos Raimonda Apeikytė ir Rimas Polikaitis.

BALTIMORE, MD.

Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimą ruošia ALTas ir LB Lietuvių salėje vasario 15, sekmadienį 1:30 v. p. p. iškilmingu banketu. Pakviesti dalyvauti Gubernatorius Harry Hughes, senatoriai, kongresmenai, miesto meras.

Lietuviai padėjo Warren Zimmermannui

Nuvykę į Valstybės departamentą LB atstovai aplankė JAV delegacijos Madrido konferencijoje vicepirmininką Warren Zimmermann, 1980 m. gruodžio 15 d. Madride pasakiusį pačią stipriausią kalbą Pabaltijo valstybių laisvės klausimu.

Kalbėdamas tautų apsisprendimo teisės principo tema, jis priminė prieš 40 metų jėga sovietų įvykdytą Pabaltijo valstybių okupaciją (tuo tikslu citavo min. pulk. K. Škirpos pareiškimą), iškėlė JAV tęsiamą Pabaltijo valstybių aneksijos nepripažinimo politiką, priminė sovietų — nacių sandėrį Pabaltijo valstybių atžvilgiu, kėlė Bažnyčios persekiojimą Lietuvoje. "Žinom, kad prieš keturis dešimtmečius padarytam blogiui atitaisyti maža kas darytina. Laikas, kaip ir prievarta, neįteisina blogio", Madride kalbėjo Zimmermann, minėdamas Pabaltijo likimą.

Jo kalbai iššaukus stiprią sovietų atstovo reakciją, Zimmermann pastebėjo: "Jei Pabaltijo valstybės šiandien būtų laisvos, šioje salėje sedėtų 38, o ne 35, valstybių atstovai".

LB atstovai Warren Zimmermann nuoširdžiai padėjo ir jos ženklan, dalyvaujant pačiam dailininkui, įteikė gražaus kolorito ir puikios technikos dail. Romo Viesulo paveikslą. Dovana jis buvo maloniai nustebintas, paveikslu grožėjosi, ir dėkodamas, pasisakė esąs didelis meno mėgėjas. Pokalbio metu Zimmermann kėlė sovietų apsilenkimus su Helsinkio Baigiamuoju Aktu ir pabrėžė vakarų valstybių užimtos griežtos linijos tęstinumo svarbą. Jis kėlė ypač svarbų Rimo Česonio indėlį JAV delegacijos Madride darbams ir jo nusimanymą Pabaltijo valstybes liečiančius klausimus.

Venezuelos lietuviai, atsiliepdami į PLB ir VLIKo kvietimą deramai paminėti Lietuvos okupacijos 40 m. sukaktį, padėjo išgauti ilgą eilę straipsnių apie Lietuvos padėtį didžiausiuose krašto laikraščiuose. Dienraštis *La Religion* straipsnių apie Lietuvą paskelbė 1980 m. kovo 2 ir 17, birželio 13, 14 ir 15 d. laidose. Plačiausiai skaitomas *El Universal* dienraštis ilgus straipsnius atspausdino gegužės 17 ir birželio 20 d. laidose. Straipsnių Lietuvos temomis pasirodė ir *Impulso* laikraštis bei savaitiniame žurnale *Zeta*. Visi straipsniai, be abejo, palankūs Lietuvos laisvės siekiams.

Sydnejuje, Australijoje, neseniai įvyko didelė apžvalginė paroda vardu "Abstract Expressionism in Sydney 1956-64". Joje tarp 32 dailininkų išstatyti ir dviejų lietuvių — Henriko Salkausko ir Eva Kubbos — darbai. Puošniame parodos kataloge šešių reprodukcijų tarpe net dvi skirtos minėtiems dailininkams (po vieną kiekvieno). O tekste taip pat iškelta pamatinė H. Salkausko reikšmė bei įtaka australiško abstrakčiojo ekspresionizmo formavimesi. Kataloge pažymėta, jog per tą aštuonerių metų laikotarpį Salkauskas laimėjęs 23 premijas, o Kubbos — 7. Tai neproporcingai didelis lietuvių įnašas į Australijos dailės žydėjimą.

Knygženklių parodoje Danijoje, Frederikshaveno dailės muziejuje, dalyvavo ir lietuviai dailininkai: V. Burba, A. Cepauskas, G. Didelytė, S. Eidrigevičius, S. Ikamas, V. Jucys, V. Kisarauskas, A. Kmieliauskas, A. Kučas, B. Matijošaitytė, K. Ramonas, E. Stasiulis. Paskirtos penkios premijos. Vieną jų laimėjo lietuvis A. Kmieliauskas.

Anksčiau tarptautinės knygženklių premijas yra laimėję G. Didelytė ir S. Eidrigevičius. Parodos kataloge buvo išspausdintas kiekvieno dalyvio portretas ir po viena knygženklio reprodukcija.

Vasario 16 gimnazija, Vokietijoje minėdama 30 m. sukaktį, 1981 liepos 3-5 rengia visų gimnazijų lankusių ir joje dirbusių suvažiavimą. Prašė norinčius suvažiavime dalyvauti ir pranešti iki vasario 15 adresu: Litauisches Gymnasium, Suvažiavimui rengti komitetui, 6840 Lampertheim 4, West Germany. Telef. 06256-322.

Rytui Babickui paskirta Lietuvių klubo kultūrinė premija už jo ypatingą įnašą Clevelando lietuvių kolonijoje muzikos ir sporto srityse. Babickas yra Clevelando vyrų oktetto vadovas, Čiurlionio ansamblio chormeisteris ir šv. Jurgio parapijos choro dirigentas. Premija įteikta sausio 10 d. Lietuvių Namų salėje.

Toronto Lietuvių Filatelistų Draugijos susirinkime išrinkta nauja valdyba: Pirm. P. Barbatavičius, pirm. pavad. S. Poška, sekr. K. Kaminskis, nariai — A. Stuopis ir B. Trinkas. Revizijos komisija: J. Baltakys ir A. Dilkus.

28-toji Europos Lietuviškųjų studijų savaitė įvyks 1981 m. rugpjūčio 2-9 dienomis Chantilly-Gouvieux, Prancūzijoje, 40 km nuo Paryžiaus. Pastatas — pilis, kurioje vyks studijų dienos, yra specialiai suvažiavimams pritaikytas pastatas, pavadintas "Chateau de Montvillargenne". Registracijos mokesčiai yra 115 Fr. (50 DM), jaunimui 46 Fr. (20 DM). Kreiptis: Madame Ž. Klimas, 14 rue Oudinot, 75007 Paris; telef. 734-56-66.

Lietuvių Bendruomenės literatūros premijoms vertinti komisiją sudaro: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Volertas — Lietuvių Rašytojų draugijos atstovai, dr. Danguolė Tamulionytė, dr. Rimvydas Silbajoris ir Viktoras Mariūnas — JAV LB Kultūros Tarybos atstovai. Premijų įteikimas, organizuojamas JAV LB Kultūros Tarybos, įvyks gegužės 17 Cleveland, Ohio.

St. Petersburg, Fla. lietuvių filatelijos ir numizmatikos parodėlė ruošama sausio 24 d. klubo salėje. Turintieji iš bet kurių laikų lietuviškų pinigų, pašto ženklų bei medalių, kviečiami dalyvauti. Skambinti J. Taorui, telef. 360-4851.

St. Petersburg, Fla. Opera Company chore dainuoja lietuvių klubo vicepirmininkas P. Vasiliauskas. Lapkričio 22 d. La Traviata operos spektaklyje dalyvavo Bayfronto teatro scenoje.

Contour, Chicagos turizmo žurnalo gruodžio laidos viršelį puošia lietuviška kalėdinė eglutė, kuri buvo išstatyta Mokslo ir Pramonės muziejuje su parašu lietuviškai: Linksmų Kalėdų.

Jolanda Valeikaitė ir Danielius Kiršys, Lietuvos baleto artistai vyks į Maskvą dalyvauti pasaulio baleto šokėjų konkurse.

Dr. Mikas Pakštys iš New London, Conn. dalyvavo San Diego, Cal. vibrotechnikos simpoziume. Jis vienai sesijai ir pirmininkavo, o kitą sesiją skaitė paskaitą. Suvažiavo apie 300 iš viso mokslininkų.

H. L. Gaidis rašo The Gun Report sausio laidoje apie Lithuanian Military Arms net 6 puslapių rašinį. Straipsny 26 nuotraukos, Lietuvos žemėlapis, telpa nuotraukos: Smetonos, Gedimino, kariuomenės, Lietuvos banknotų, Lietuvos ginklų, taip pat trumpa Lietuvos istorija. Žurnalą redaguoja Kenneth W. Liggett, P. O. B. 111, Aledo, Ill. 61231. Kaina \$2.

Kun. Pijus Čėsna, Mahanoy City, Pa. parapijos vienas seniausių lietuvių kunigų mirė sausio 14 d. Buvo gimęs Dzūkijoje 1889 m. sausio 15. Kunigu išventintas 1915 m. Palaidotas Šv. Juozapo kapinėse, Mahanoy City, Pa.

Komp. Alfonsas Mikulskis gruodžio 9 d. buvo operuotas Cleveland, Ohio klinikose.

Dail. Prano Gailiaus paroda Chicagoje įvyks Galeria patalpose, 744 N. Wells St. nuo sausio 30 iki vasario 21. Dailininkas savo parodoje dalyvauti atvyks iš Paryžiaus.

Ray Boley (Bolevičius) su žmona, Phoenix, Arizona, turi nemažą rekordavimo biznį. Jų kompanija vadinasi Canyon Records. Jie specializuojasi rekorduodami indėnų muziką, dainas ir folklorą.

Boley šeima priklauso išskirtiniam Arizonos klubui. Ray brolis, aktorius Juozas Bolevičius gyvena New Yorke ir Phoenixe lankėsi per Kalėdų atostogas.

Vasario 16 gimnazija, minėdama savo veiklos 30 metų sukaktį, rengia 1981 liepos 3-5 dienomis visų gimnazijų lankusių ir joje dirbusių suvažiavimą ir prašo visus, kurie norės ir galės suvažiavime dalyvauti, tai pranešti iki 1981 vasario 15 d. šiuo adresu: Litauisches Gymnasium, Suvažiavimui rengti komitetui, 6840 Lampertheim 4, West Germany, Telefonas 06256-322.

PLB Valdyba gražiai padėjo buvusiam JAV prezidentui Jimmy Carteriui už jo rodytą dėmesį ir draugiškumą lietuviams bei jo vestą kovą už žmogaus teises, prieš jam perduodant pareigas naujam prezidentui. PLB Valdyba pasveikino naują JAV prezidentą Ronaldą Reaganą, jam pareigas perėmus, prašydama jį rūpintis pavergtųjų lietuvių ir kitų tautų reikalais. PLB Valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas praėjusių švenčių proga buvo gavęs JAV prezidento Carterio sveikinimus ir buvo pakviestas į naujo JAV prezidento Reagano ir viceprezidento Bush prisaikdinimo iškilmes Washingtone.

Karolis Balys, JAV LB Krašto Valdybos reikalų vedėjas, mirė po sunkaus širdies priepolio 1980 m. gruodžio 23 d. Su velioniu gruodžio 28 d. atsisveikino JAV LB Krašto Valdyba ir daugybė organizacijų bei gausus visuomenės būrys. Karolis Balys iš Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčios palaidotas Holy Sepulchre kapinėse gruodžio 29 d.

Jurgis Ribinskas sutiko eiti JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos reikalų vedėjo pareigas ir į tą darbą pilnai įsijungė. Jis jau pristatytas JAV LB prezidiumui, kuris praves JAV LB Tarybos narių korespondencinį balsavimą jo patvirtinimui.

Naujosios Zelandijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos sekretorius Antanas Atkočaitis dalyvavo Australijos Lietuvių Dienose ir Australijos LB krašto tarybos sesijoje, atstovaudamas nedidelei Naujosios Zelandijos Lietuvių Bendruomenėi.

VLIKo Seimas Toronte buvo pasveikintas JAV LB Krašto Valdybos vardu jos pirm. Vytauto Kutkaus.

Lietuviškų parapijų likimas rūpi tiek Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybei, tiek ir JAV Lietuvių Bendruomenėi. Todėl 1981 m. sausio 12 d. lietuviškų parapijų reikalais buvo pasiūstas raštas visoms parapijoms ir JAV LB apylinkėms, kurį pasirašė tų organizacijų pirmininkai — kun. Albertas Kontautas ir Vytautas Kutkus.

LB Clevelande apylinkės vakarone kalba buvęs VLIKo narys Balys Gaidžiūnas, tema: "Vilkas pogrindyje ir iševijoje". Su juo moderatorių V. Mariūnas.

Vladas Bacevičiaus nuotr.

JAV LB Krašto Valdyba pasveikino prez. Ronaldą Reaganą, viceprezidentą George Bush ir kitus republikonų aukštuosius pareigūnus ir prašė jų, kad Baltuosiuose Rūmuose ir toliau būtų prezidento patarėjas etniniams reikalams. Laiškus pasirašė pirm. Vytautas Kutkus ir vicepirmininkė politiniams reikalams Aušra Zerr.

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga glaudžiai bendradarbiauja su JAV LB Krašto Valdyba, Jos pirm. Virgus Volertas yra JAV LB Krašto Valdybos narys. Šiomis dienomis JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga prisituntė apyskaitą už pereinamus metus. JAV LB Krašto Valdyba davė JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungai 1,500 dol.

Argentinoje 1981 m. vasario 11-15 d. d. įvyks Septintasis Pietų Amerikos Lietuvių kongresas. Prieš kongresą, vasario 1-10 d. d. bus to kontinento jaunimo stovykla. Kongreso renginiai vyks Buenos Airese ir šalia esančiame Avellanedos mieste. Organizaciniam komitetui pirmininkauja Julius Miciūnas.

Prof. Tomo Remeikio knygos Opposition to Soviet Rule in Lithuania, 1945-1980 pristatymas įvyks vasario 1 Cleveland, Ohio.

Pranas Turūta, JAV LB Michigano apygardos pirmininkas, mirė baigiantis 1980 metams. Jo dukrai Eglei ir uošvei Liudai Raubienėi JAV LB Krašto Valdyba pasiuntė laišką, reikšdama nuoširdžią užuojautą.

JAV LB Švietimo Taryba savo posėdyje, kuris įvyko 1981 m. sausio 17 d., lituanistinėms mokykloms paremti paskirstė 22,177.75 dol. Lietuvių Fondas šiam reikalui davė 16,800 dol., o JAV LB Krašto Valdyba — 5,377.75 dol., kuriuos surinko rugsėjos mėn. vaju metu. Pinigus šeštadienių mokyklų vedėjams įteiks vietos JAV LB apylinkių pirmininkai.

Saulius Anužis, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos vicepirmininkas ir labai veiklus jaunųjų republikonų tarpe, dalyvavo prezidento Ronald Reagano inauguracijoje.

LIETUVIAI CHICAGOJE

Iš LB Vidurio Vakarų apygardos, apygardos ir apylinkių valdybų bei jų atstovų suvažiavimo, Chicagoje, 1981 m. sausio 11 d., Jaunimo centre. Nuotraukoje – dalis suvažiavimo dalyvių. Jono Urbono nuotr.

Vidurio Vakarų apygardos, apygardos ir apylinkių valdybų atstovų suvažiavimas, 1981 m. sausio 11 d. Chicagoje, Jaunimo centre. Nuotraukoje – pranešimą apie LB Kultūros Tarybos suorganizuotą Kultūrininkų suvažiavimą, Clevelande daro valdybos narė Danutė Augienė. Dešinėje: apygardos pirm. Kazys Laukaitis, sekretorė Agnė Katiliskytė ir JAV LB Socialinių reikalų Tarybos narė dr. Regina Kuliėnė. Jono Urbono nuotr.

New Yorke gyvenantis rašytojas Algirdas Landsbergis chicagiečių tarpe: iš k. – "Ateities leidyklos" vedėjas K. Keblys, M. Bielskus, A. Landsbergis, E. Sulaitis, poetė G. Tulauskaitė-Babrauskienė, dail. A. Valeška, B. Zalatorienė, V. Zalatorius ir kt. Z. Degučio nuotrauka

Jurgis Janušaitis [kairėje], laikraštinkas ir prekybininkas, buvo S. Amerikos lietuvių sportininkų išvykos Australijon Finansų komiteto pirmininku. Jis matomas besikalbant su muziku Bakiu Pakštu. Ed. Sulaičio nuotr.

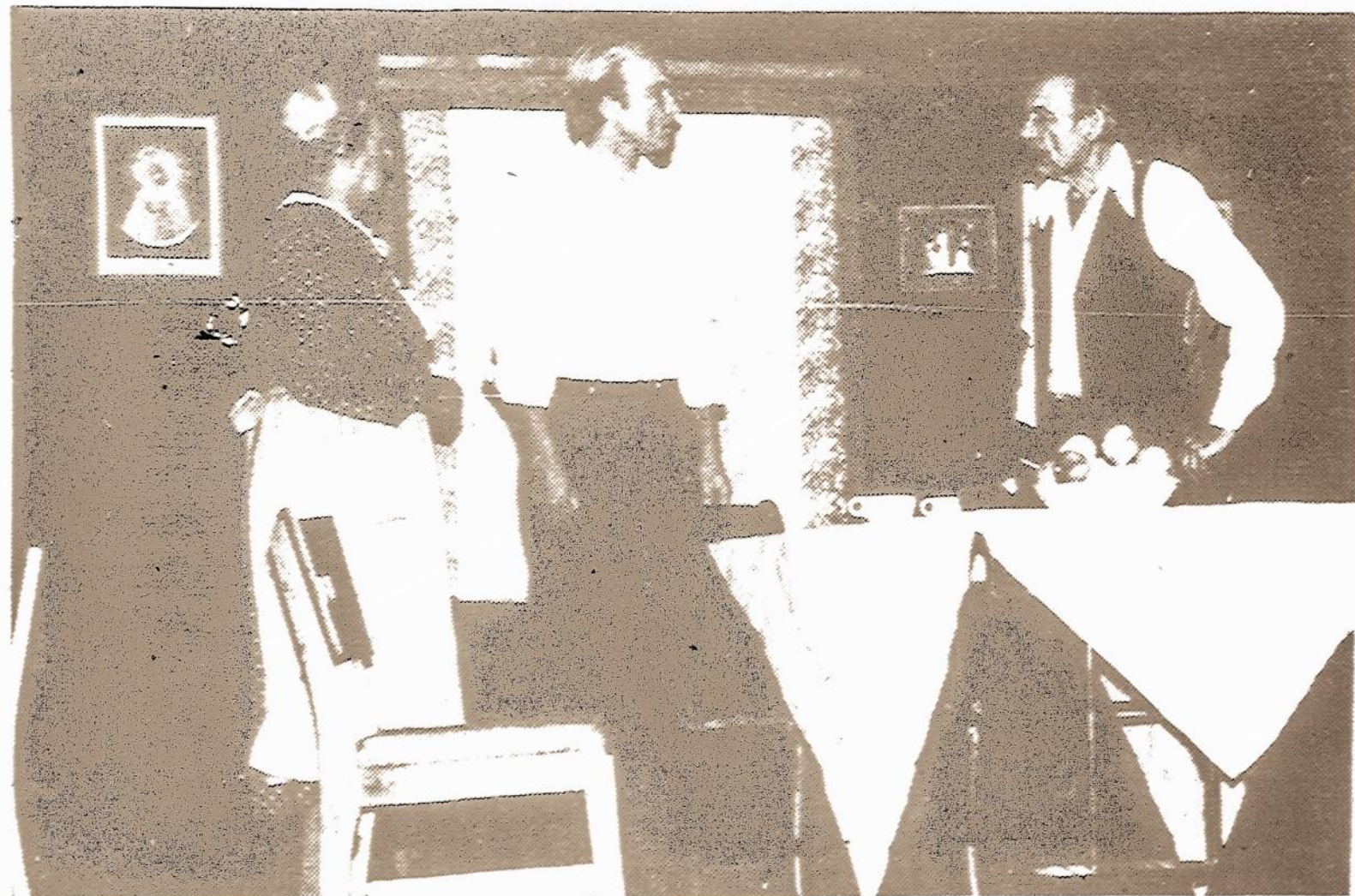
Kun. A. Trakis kalba mirusiųjų pagerbime Lietuvių Tautinėse kapinėse

Ed Sulaičio nuotraukoje – kun. dr. J. Sarauskas kalba Chicagos lietuviams.

Žurnalistas Sigitas Krivickas su žmona Irena savo viešnagės metu Chicagoje. Jiedu iš New Yorko sausio pradžioje automobiliu buvo atvykę į Chicago. Buvę vilniečiai, dabar jau pusantrų metų dirba žurnalistinį darbą New Yorke.

Momentas iš Toronto teatrų suvaidinto "Tėvo ir sūnaus" V-me Teatro Festivalyje Chicagoje. Iš k. A. Dargytė-Byszkiewicz, R. Kuliavas ir S. Ramanauskas. Z. Degučio nuotr.

Hamiltono teatras "Aukuras" Chicagoje. Viduryje sėdi Chicagoje parodyto veikalo "Antroji Salomėja pamiavose" autorė Birutė Pūkelevičiūtė. Šalia jos žemiau – "Aukuro" režisorė E. Dauguvietytė-Kudabienė. Z. Degučio nuotr.

JAV PREZIDENTO INAUGURACIJOS IŠKILMĖS

Tęsiama iš I pusl.

vežiojamoj kėdėje. Jiedu susiėmę rankomis kalbėjosi. Gen. Bradley net apžiūrėjo jos kėdę, kas ją padarė, ir užklausė ar ji patogi. Fotografams šv. scena buvo šienapiūtė.

Pas tautines grupes ir su lietuviais republikonais

Per minią žmonių pasiekėme Hay Adams viešbutį, prie pat Baltųjų Rūmų, kuriame naujesiems kabinetui nariams vyko Amerikos Tautinių Grupių republikonų Tarybos priėmimas. Čia dalyvavo eilė kongresmanų ir naujasis partijos pirmininkas taip pat inauguracijos komiteto vicepirmininkas.

Vaišės buvo ištaikingos, o šaunūs gėrimai pylėsi, tartum iš bedugnio baro! Svečių buvo apie 500, daugiau negu tikėjosi. Daug dėmesio susilaukė Tautinių grupių republikonų tarybos pirmininkė Anna Chennault, kuri su oficialiu vizitu neseniai lankėsi Raudonoj Kinijoje. Ją gaubė eilės kinų veikėjų.

Iš priėmimo pajudėjom į savo viešbutį, kuriame vėliau buvo Amerikos Lietuvių Republikonų Federacijos priėmimas.

Virš galvų skraidė helikopteriai ir prožektoriais braukė namų stogus.

Viceprezidentas George Bush savo šeimai išnuomavo net keturis autobusus, o šeimos narių šimtas trisdešimt renginiams lankyti.

Lietuvių republikonų federacijos priėmime dalyvavo veik visi anksčiau suminėtieji, bet buvo ir svečių, tiek lietuvių, tiek amerikiečių.

Iš anksto pirkę bilietus jų laiku negavo. Vaišės restoranuose. Pas moteris.

Buvo ir tokių, kurie iš anksto nusipirkę bilietus, juos tegavo tik po iškilmių. Nuotakai pagerinti padėjo geriausi restoranai, tris dienas ištaisai svečių vaišinė. Ir juose liejosi šampanas ir vynas, galėjai smaguriauti šviežiom ir rūkytom austrėm, fazano paštetu, jūros straiigėm, skalopsais, vėžių padaže, ir valgiais, kurių prancūziški pavadinimai nieko nepasakė, tačiau gomurį maloniai kuteno.

Pirmadienio dieną Kennedy centre įvyko "Pasižymėjusiųjų Ponių" priėmimas, kur tarp 6500 ponių buvo gražus skaičius ir lietuvių ponų. Priėmime dalyvavo Nancy Reagan ir ponis Barbara Bush, kurios su lietuvaiteimis taip pat pasikalbėjo.

O pirmadienio vakare įvyko didysis "GALA" rengimas, vadovaujant Johnny Carson su eile filmų žvaigždžių. Šio rengimo organizatorius buvo Frank Sinatra.

25.000 svečių perėjo per viceprezidento priėmimą American History muziejaus patalpose. Per 3 su puse valandos užsėdėjusių priėmimą svečiai turėjo progos pasivaišinti šampanu, pasmaguriauti užkandžiais, pasiimti prisiminimui po medalį, ir vėliau — po trumpos programos scenoj pamatyti ir išgirsti viceprezidento George Bush ir ponios kalbas. Jis apgailestavo, kad dėl dalyvių skaičiaus, negalėjo asmeniškai su kiekvienu pasisveikinti...

Iš Kapitolio paradas Pennsylvania Ave. žygiuoja į Baltuosius Rūmus.

Lietuvių parodėlė šiaudinukai, pyragaičiai, šokiai

Pirmadienio vakare vyko kitas Tautinių grupių rengimas gražiam Health and Human Services pastate. Rengimas pavadintas "A Salute to America's Heritage".

Tarp eilės Tautinių grupių dalyvavo ir lietuviai, kurie mūsų tautą labai gražiai atstovavo. Prie gražios tautodailės parodėlės medines lėkštes degino ponis Regina Petrušienė, o šalia šiaudinukų gamybą demonstravo jauna lietuvaitė. Lietuviai svečiams turėjo ir savo lietuviškų pyragaičių. Programoje dalyvavo Baltimores lietuvių tautinių šokių grupė Kalvelis, vadovaujant Ryčiui Grybauskui, gražiai atlikdami keturis šokius.

Washington Post lietuvaite apie lietuvius

Washington Post sausio 20 dieną parengimą gražiai aprašė. Straipsnio autore — Jūra Končius, o straipsnis pavadintas "Melting Pot".

Dziugu, kad mūsų jaunos jėgos atsiranda laikraščių įstaigose. Tik berašdami apie save, turėtume per daug nepersistengti save nenuvertinti. Man užkliuvo keletas sakinių, kaip straipsnio pradžioje sakoma "Nei taurių nei smokingų į šį "Salute to America's Heritage" rengimą nereikia, bet prašoma odinių kelnų, išsiuvinėtų skarų ir medinių klumpių". Gal nereikėtų spaudoj užsiminti, kad mes ten ir susirinkom ne su klumpėm. Bendrai straipsnis parašytas gražiai. Manau kad Jūra Končius savo įstaigoje ateity galės ir daugiau apie lietuvius parašyt.

Beje, šiame rengime vėl buvo galima vaišintis įvairių tautų valgiais ir gėrimais. Tai buvo tikrai dėmesio vertas rengimas.

Sausio 20 d. 11:57 v. ryto, 3 minutes anksčiau, negu taps prezidentu, Reaganą prisiekdina Aukščiausiojo Teismo vyriausiasis teisėjas Burger.

Buvęs prezidentas Carteris ir viceprez. Mondale stebi prezidento Reagano prisiekimą. Iš TV aparato nuotrauką padarė V. Bacevičius.

Pas Kongr. Dirwinski lietuvių šaulių medalis

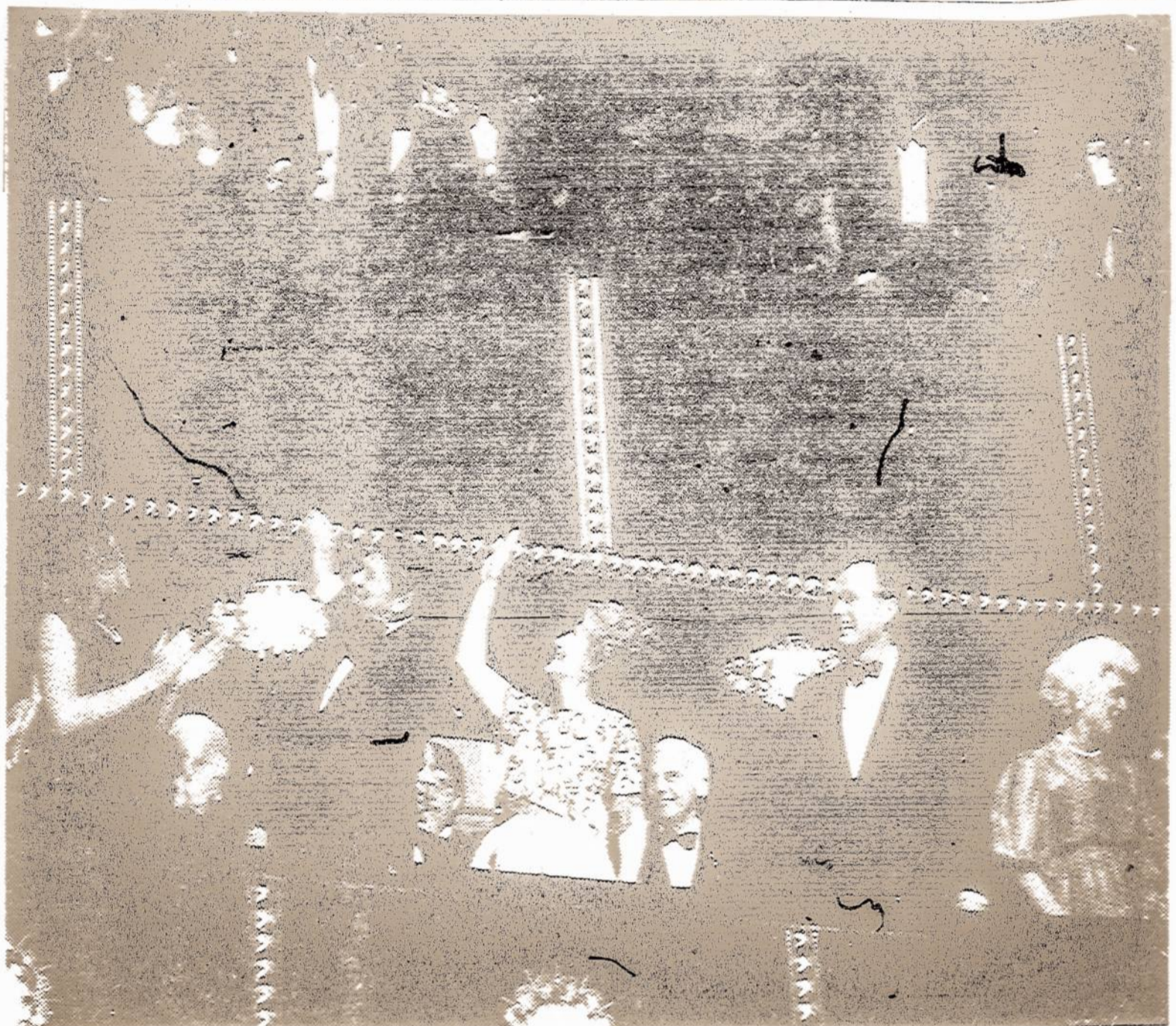
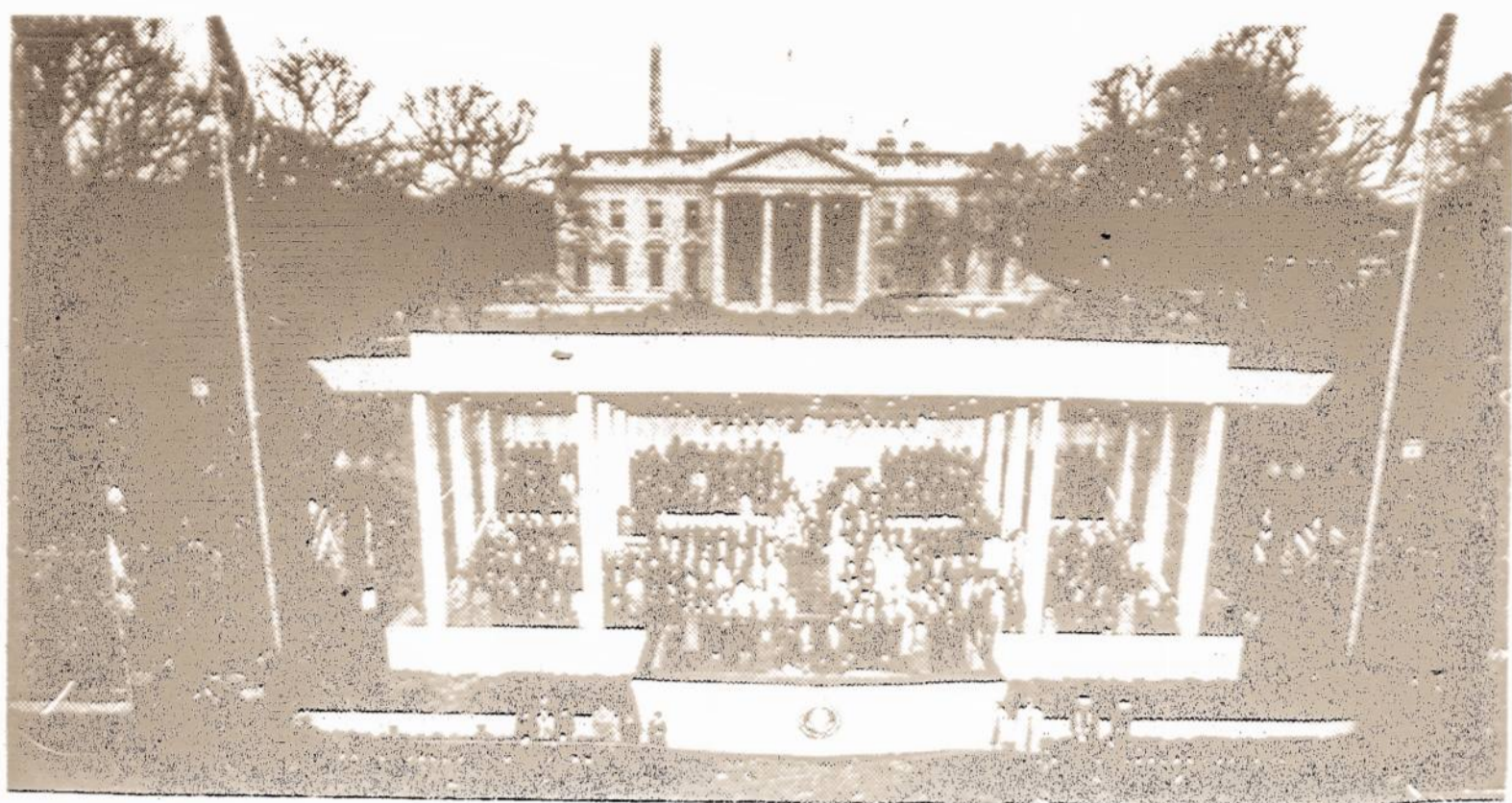
Antradienio ryta Kapitolio link gatvėmis visokiom priemonėm tartum skruzdėlės pajudėjo masės žmonių. Tai sausio 20-toji. Šiandien prisiekdinamas naujasis Amerikos prezidentas Ronald Reagan. 101 parašytininkų divizijos kariai, veik kareivis prie kareivio apsupę Kapitolio pievas. Praeiti galima tik pro

nustatytus vartus, o ir čia stropiai tikrina kiekvieno bilietus.

Dar buvo laiko iki inauguracijos pagrindinių iškilmių, tad užsukom į kongresmano Edward J. Derwinski įstaigą. Nors buvo ankstyvas rytas, bet vaišės jau buvo paruoštos. Besivaišindami turime progos arčiau susipažinti su įstaigos tarnautojais, plačiau pasikalbėti su kongresmenų. Ant sienų iškabintą eilę

Tęsiama 9 pusl.

JAV PREZIDENTO INAUGURACIJOS IŠKILMĖS

Viršuje: Prezidentas Reagan su žmona ir kiti aukšti pareigūnai stebi paradą. Apačioje: Kennedy Centre prez. Reagan su žmona Nancy ir viceprez. George Bush su žmona Barbara sveikina su publika.

Jimmy Carter, dabar jau buvęs JAV prezidentas, po ceremonijų sveikina jo pareigų pavidėtoją ir Pirmąją Lady.

deja, tuo metu jis jau su prezidentu valgė priešpiečius. Turėjome progą pasikalbėti su pagrindiniais jo štabo nariais ir apžiūrėti naujai padidintą įstaigą.

Lietuvos pasiuntinio dalyvavimas – sudarė išpūdį. Baliaus ir American History muziejų

Reikėtų pastebėti kad nepaprastą išpūdį padarė mūsų Lietuvos atstovo dalyvavimas visose iškilmėse. Tuoj po inauguracijos ceremonijų sutikau poniją Bačkienę su eile užsienio atstovų žmonių einant į specialų atstovams autobusą vykti į specialų priėmimą.

Antradienio vakarą dalyvavom American History muziejaus patalpose, kur vyko vienas iš dešimties panašių balių.

Baliavoje 50,000 žmonių!

Apskaičiuojama, kad visuose baliuose dalyvavo virš 50,000 dalyvių. Programai vadovavo aktorius H. O'Brien, grojo puikus Tommy Dorsey orkestras, o programoje dalyvavo dainininkas Pat Boone. Matėsi artistė Giner Rogers, o vėliau atvyko ir Frank Sinatra su žmona. Apsilankė ir senatorius Howard Baker, kurį minia apsupo, taip pat kongresmanas Derwinski ir kiti.

Baliaus dalyviai apdovanoti aukšinių inauguracijos sagų komplektu.

Svečiai buvo labai gražiai išsipuoshė, frakais ar smokingais, o ponijų sukniš atkreipė visų dėmesį. Mūsų pulkininkas Kazimieras Oksas dalyvavo savo paradinėje uniformoje.

Apie vidurnaktį į sceną atvyko prezidentas Ronald Reagan su ponija Nancy. Vaizdas buvo labai gražus, kai po susirinkusiems trumpo žodžio, prezidentas savo žmoną išvedė šokti.

Prieš tai atvykęs viceprezidentas George Bush negalėjo per minia svečių prasiskverbti, išvyko su baliuje dalyvavusiais nepasimatę.

Aprašyti visų įvykių veik neimama, nes jų tiek daug buvo. Tačiau tai buvo nepamiršamos inauguracijos iškilmės.

Po trumpo, bet įdomaus parado, dar Washingtono padanges uždegė

Prezidentas Ronald Reagan su žmona Nancy šoka valsą inauguracijos baliuje Washingtone.

Inauguracijos dieną Reaganai dalyvavo pamaldose šv. Jono bažnyčioje, nepaprasti "fireworks", kurie kompiuterių pagalba buvo koordinuojami su muzika. Tai buvo viešai vykstančių iškilmų pabaiga. A. M.

Atkelta iš 8 pusl.

įvairių atžymėjimų, apdovanojimų, jų tarpe – gražiai išsiskiria ir mūsų lietuvių šaulių medalis, įremitas kartu su diplomu.

Pagaliau, pat Inauguracija!

Kapitolio pievose masės žmonių, visi nepaprastai susikaupe, išskyrus gal kelias grupes moterų su vėliavėlėmis "Lygių Teisių Moterims". Jos susirinkusių pritarimo nesusilaukė. Girdėjau eilę moterų pasisakant, kad tik bereikalo drumščia nuotaika.

Ceremonijos buvo trumpos, bet labai išpūdingos. Su prezidento Ronald Reagan žodžiais "Dieve man padėk" Washingtono dangų sudrebino 21 patrankos šūviai, skelbdami "Amerika jau turi naują prezidentą". O kai senatorius Mark Mansfield paprašė visų rankomis susikabinti, o marinų seržantas Michael Ryan dainavo "O Tu, gražioji Amerika"! visi prie jo jungėsi.

Atrode jog visi buvo išsiilgę naujos vilties. Tai galėjai matyti jaunų šeimų akyse, kai jie susikabinę ir priglaudę vaikučius kartu dainavo. Daugelio akyse matėsi ašaros.

Prezidentas Reagan savo kalboje pasiekė susirinkusiųjų širdis. Jis žadėjo, kad jų viltys, troškimai ir siekimai, bus ir jo administracijos viltys, troškimai ir siekimai.

Kai kalbėjo apie laisvę, visi plojo. Kada kalbėjo apie taiką, nepasiduodant niekam – vėl visi plojo. "Darbas prasideda dabar, gražinki-

me Ameriką į darbą – kalbėjo prezidentas Reagan.

Skatinanti kalba ir pažadas duoti kraštui naują ateitį visus uždegė. Iraniečių sąmoningas uždelsimas įkairių paleidimu iki po priesaikos susirinkusių dar daugiau sujaukino ir tartum grąžino tą "senovišką patriotizmą", kurio daugelis anksčiau lyg ir gėdijosi.

Amerika supatriotėjo!

Kai po inauguracijos iškilmų sustojau kongresmano Henry Hyde įstaigoje, tai prie durų viena tarnautojų šūktelėjo "Ar negraži patriotizmo demonstracija?" "Pagaliau", pasakiau, ir mano žodžius pakartojo ten buvęs ne vienas svečys...

Kongresmano Henry Hyde įstaigoje buvo malonu susitikti seną pažįstamą iš Cicero, kongresmano asistentą Michael Longo.

Ir čia stalai buvo nukloti itališkom dešrom ir kitais skanėstais. Tai italo prekybininkas iš Cicero 14 gatvės krautuvės dovana.

Cia pasivaišinę ir pasikalbėję, perėjom eilę kitų kongresmanų įstaigų; visur buvome labai draugiškai ir vaišingai priimti.

Pas demokratų liūdna C. N.-Percy įstaigoj

Liūdnesnis vaizdas buvo demokratų kongresmanų įstaigose, kadangi retas jų teturėjo savo įstaigoje priėmimą. Aplankėme ir senatoriaus Charles H. Percy įstaigą,

TO THE EDITORS OF VIENYBĖ:

DEAR FELLOW AMERICANS,

A special thank you from Nancy and me. It was a great victory and your efforts during the campaign were absolutely essential to the success of our campaign and for the Republican victories in Congress.

We are deeply grateful for the part you played. It was a victory for the principles and traditional values which have played such an important role in the development

of the nation and which can make America great again.

Now, we have a big job facing us. Only with your help and prayers can we meet the difficult challenges ahead. I look forward to your continued friendship and support as the new Administration confronts the awesome responsibilities of the 80's.

From our hearts we thank you.

Sincerely,

Ronald Reagan

President Ronald Reagan with his wife Nancy, the new First Lady, who is bringing back elegance to the White House.

The Life in "The Suicide" DEMIE JONAITIS

Admired for many years in the Soviet Union as one of its most talented theatrical directors, Jonas Jurašas now directs the presentation of Nicolai Erdman's anti-communist comedy "The Suicide" at the Anta Theatre in New York. The comedy moves with the colorful speed of a circus and fireworks spectacle, bursting upon us with wit, satire, irony, farce and subtle psychic implications, which are sometimes too fast-flowing and symbolic to grasp immediately, but are capturable in retrospect.

When Dreams Come True

Eric Jacobi (of "I, Claudius") plays the leading role of Senja, a wistful bumbling oaf of a fellow who sleeps with his wife in the bumpy bed that dominates the stage. What else is this but the bed of communism? Senja can not find work, he despairs, he borders on thoughts of suicide; but, to make life a bit more tolerable, he daydreams of playing a tuba. One morning, he wakes up to discover that his dream of survival has become a reality: a huge tuba hangs around his neck.

This scene, through the uncanny skills of actor Jacobi and director Jurašas, becomes one of the funniest scenes to which I have ever been treated. It is comparable to the classic scene in which Charlie Chaplin was trapped in machinery in "Modern Times." Senja's scene is funnier, because he is trapped by his own dream as well as by the communist dream.

With the amusing progress of events in "The Suicide", we realize that Senja's fate surpasses politics and ideologies—. He becomes Everyman, whatever the surrounding circumstances might be. With his directorship, Jurašas manages to universalize Senja's experience, which at one point even given him the semblance of Christ or the Last Supper.

In That Same Bed: Not So Funny

Senja's struggle with the prospect of psychological and physical death is not unlike the struggle to which both playwright Erdman and director Jurašas were subjected themselves in the Soviet Union.

Erdman's first play "The Mandate" in 1925 brought him honors

and he was hailed as the creator of "the first truly Soviet play". Maxim Gorki called him "our new Gogol". Erdman's "The Suicide", however, was not permitted to open in Moscow, even after eighteen months of rehearsal. He spent the rest of his life in disfavor, with his talents interred under that big bumpy bed of communism. The comedy is now, after so many years, resurrected by John Jurašas into a timeless experience.

Jonas Jurašas, who achieved acclaim as artistic director in the State Theatre of Kaunas and became a big name in U. S. S. R., ultimately grew too big. Communist authorities were outraged by his production of "Macbeth" as a bloodbath. (Were they thinking of the Stalinist bloodbath?) He lost his job. For two years he could not find work. Finally, in 1974, he was expelled from Russia.

American Critics

In New York, the critics' response to "The Suicide" has been generally favorable, but controversial. This is understandable.

Study the negative criticism and you will find that it falls into two categories: the criticism of reviewers who find a real flaw in the play, and the criticism of those whose own inadequacies prevent them from enjoying the comedy to the fullest.

A Real Flaw

New York Times critic Frank Rich attributed the intermittent tedium that infests "The Suicide" to inadequate casting of the supporting actors. This may be so; but since Eric Jacobi is on stage most of the time and does such a delightful, sensitive job as Senja, a supporting cast that is more specifically defined might intrude upon and alter his performance, conceivably not always for better artistry. What this comedy needs is pruning, not grafting.

Paradoxically, the expansive humor which gives "The Suicide" its strength also contributes to its weakness and tedium. The humor is sometimes like that of a lively precocious boy who, having conceived a brilliant joke, can not leave it alone, repeats himself, overplays the joke, and makes a bore of himself. This comedy would profit by some cutting and tightening, particularly in such overdone scenes as those of the widow's weeds and the deaf-dumb boy.

Flaw in Critics

The flaw, of course, could be within ourselves.

Wall Street Journal drama critic, Edwin Wilson, presented his judgment of Jurašas: "It is regrettable that Erdman's astonishing play, which has waited so long to be done, has not been better served". Wilson failed to appreciate the significance of the multi-level stage replete with innumerable doors, a toilet, sliding poles and icon peepholes, all of which represent the complex facets of life in time and

space. Nor did he appreciate Jurašas' ubiquitous, cavorting, singing, dancing gypsies, the modern counterpart of the classic Green Chorus.

In the surrealistic first scene when Senja and his wife are asleep, we see strange arms waving behind their bedboard; legs and bodies writhe beneath their bed, like the disturbing forces of the subconscious. These are the homeless irrepressible gypsies. They foreshadow Senja's eventual fate. Does the Wall Street Journal critic need to watch a TV interview with Jonas Jurašas to understand that the gypsies — represent the inexorable resurgence of life?

Beyond the Immediate

In the hands of any other director, "The Suicide" could have been presented as a simple anti-communist comedy. Jonas Jurašas, however, gives it added dimensions so that, just as Shakespeare's Hamlet was not merely the victim of politics in Denmark, so Senja is not merely the victim of communism. Senja is the victim of humanity: the ultimate reality.

When the rumor spreads about his impending suicide, Senja is pursued by various individuals who urge him to die for their particular cause. (In U. S. S. R., "Only the dead can speak for the living.") An aging beauty wants him to declare that he is dying because of his love for her. (Is this political? Ideological?) The intellectual who desires a similar sacrifice from his could belong, like the aging beauty, to any time and space. Senja, with his miseries in Russia, could be a depressed and confused black or hispanic student in a New York high school. Chicago's recent crop of teenage suicides could very well be Senjas — their frustrations identifiable with those of youth in any social framework. This is the story of humanity bereft of spiritual self-direction.

Senja eventually discovers the basics of his own spirituality: "Why", he marvels with surprise, "I love my arms! I love my legs! I love my stomach!" It's as simple as that — the love of life . . . and one's own integrity as an individual.

And That Z!

Jonas Jurašas obviously believes in the survival of that integrity. He has made sure that his name, appearing in New York Times advertisements for "The Suicide", is printed with that sturdy Lithuanian birdie over the first in Jurašas.

That S practically thumbs its nose at all the world — be Russifiers in the Soviet Union. It waves a friendly little hand at those Lithuanian Americans who, for status or survival, anglicized their surnames. And it blinks with understanding at the old timers whose grandparents, years ago in a Lithuania oppressed by Poland and Russia, slavified their names.

And so, life proceeds — like "The Suicide" — with an assertive, meaningful S . . . ■

Herojai ar ne herojai?

Tokis klausimas blaškosi mūsų spaudos puslapiuose ryšium su prie Sovietų S-gos ambasados Washingtono demonstravusiais (daugumoje jaunais ir daugumoje paskui išteisingais) lietuviais.

Naujienos demonstrantų nepagyre. Žinoma, kaip girs, jei demonstraciją ruošė ne ALTas ir ne VLIKas, tuo labiau ne lenkų pilsudskininkai ar ispanų lojalistai.

Akiračiai demonstrantų atžvilgiu pasisakė pilna to žodžio prasme santūriai: jų nė vienu žodžiu nepaieikė ir neiškoliojo, bet labai "nekėlė ir į padanges", kaip tai darė beveik visa kita spauda. Dėl šios rezervuotos laikysenos, Akiračiai dabar susilaukė šiek tiek tokios pylos.

Štai, Juozas Kojelis, vieno iš pagrindinio demonstracijų rengėjų tėvelis, Tėviškės Žiburiuose taip rašo:

"Labai įdomu, kad demonstracijų klausimu "Akiračiai" pilnai sutaria su "Naujienomis": "demonstracijos dalyvių nelaikome didvyriais" ("Akiračių" vedamasis), "negalima laikyti didvyriais tokios demonstracijos organizatorių" ("Naujienų" vedamasis), o vienas iš VLIKo vicepirmininkų vieną demonstracijų dalyvę iškoliojo necenzūriškais žodžiais, nors pats VLIKas net raštu demonstrantus pagyrė".

Atseit, Kojeliui nepatinka, jeigu apie demonstrantus atsiliepiama kitaip, negu tik kaip apie didvyrius.

O ką patys apie save galvoja Washingtono demonstrantai? Savo "Žodyje laisvojo pasaulio lietuviams" (Draugas, gruodžio 13 d.) jie štai ką taria:

"Nesame didvyriai, nenorėjome tokiais būti, o net ir norėdami vargu galėtume. Tikrieji didvyriai yra tie, kurie veikia ir didelėmis bausmėmis rizikuoja okupuotoje Lietuvoje. Mes jiems lenkiame savo galvas ir savo kukliomis pastangomis reiškiame jiems savo solidarumą".

JAV veikėjai Australijoje

Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos sesija 1980 gruodžio 29-31 Adelaidėje, dalyvaujant joje PLB pirmininkui Vytautui Kamantui ir J. E. vyskupui Vincentui Brizgiui, savo nutarimuose pasveikino lietuvių tautą, esančią pavergtame krašte ir siekiančią nepriklausomybės atstatymo; kvietė visus Australijos lietuvius dar daugiau įsijungti į tautinį darbą; prašė visus rūpintis jaunimo organizacijų stiprinimu; ragino remti vienintelę lietuvišką Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje lėšomis ir mokiniais bei mokytojais; pasisakė už politinės veiklos stiprinimą Bendruomenėje; apgailėstavo JAV lietuvių tarpe vykstančius nesklaidumus; pritarė PLB Valdybos vykdomam Lietuvos laisvinimo darbui ir kvietė visus lietuvius jį visakeriškai paremti savo talka ir lėšomis; prašė LB apylinkes ir seniūnijas ruošti Nepriklausomybės šventės minėjimus ir telkti lėšas Lietuvos laisvinimui ir lietuvių išlaikymui

Taigi, kaip Akiračiai juos, taip ir jie save jokiais didvyriais nelaiko. Kita vertus, jie nemano, kad jie yra verti ir nusikaltėlių vardo, taip, kaip buvo sugestijonuojama Naujienų. Priešingai, jie tvirtina, kad "protestuoti, net panaudojant civilinio nepaklusnumo taktiką, yra laisvė žmogaus teisė ir privilegija". Savo visų 18 demonstracijos dalyvių vardu pasirašytą žodį jie užbaigia taip:

"Savo protesto demonstracijomis mes nieko nerizikavome, o tik prisirišėme tam tikrus nepatogumus. Mes manome, kad tokius nepatogumus lengvai turėtų prisimti kiekvienas žmogus, kuris nešioja garbingą lietuvių vardą, o pirmoje vietoje idealistiškai nusiteikęs jaunimas. Tokios mažytės aukos iš mūsų laukia Lietuvos žmonės, Lietuvos jaunimas. Nepalikime jų vienu. Ar akmenys už juos kalbos, jei mes tylėsime!"

Pas mus yra tendencija arba peikiant viską su purvais sumaišyti, arba giriant viską į padanges iškelti. O iš tikrųjų daugumas gyvenimo reiškinių nesiekia nei vienos, nei antros šių dviejų ekstremų. Galima ir reikia, pvz., Washingtono demonstrantų akciją pagirti ir ją pasididžiuoti (taip, pasididžiuoti!), tuo pačiu tačiau nekeliant jos į kažkokias heroizmo aukštumas. Kokie tada žodžiai liktų, sakysime, pokario Lietuvos partizanams? Blaiviausiai ir teisingiausiai apie savą žygio reikšmę atsiliepiantys demonstrantai ką tik cituotame pareiškime. Galima tuo pačiu sutikti ir su Akiračiais, taji žygi aprašomąja, ne vertinama prasme pavadinusiais "mandagių politiniu teatru".

Tik tokių "teatrų" reikėtų daugiau, ne mažiau. Linkime jaunimui ir toliau, jų pačių žodžiais tariant, ieškoti bei sukurti progų "atkreipti šio krašto visuomenės ir valdžios dėmesį į lietuvių tautos vedamą kovą prieš rusų okupaciją". **mdr.**

pagal aukotojo valią Lietuvių Bendruomenei ar kitoms organizacijoms; pritarė ir kvietė Australijos lietuvius remti kun. Kazimiero Pugevičiaus vadovaujamą Lietuvių Informacijos Centrą New Yorke; pageidavo, kad tarp VLIKo ir PLB būtų tvirtesni ir glaudesni ryšiai, bendradarbiaujant politinėje plotmėje; nutarė prašyti Australijos vyriausybę, kad ji remtų ir reikalaujant tarptautinėse institucijose Sovietų Rusijos dekolonizavimo ir Ribentropo-Molotovo pakto panaikinimo; prašė, kad kitas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas būtų ruošiamas 1986 metais Australijoje ir pažadėjo jį visai remti; pageidavo, kad būtų reguliariai šaukiamos lituanistinių mokyklų mokytojų konferencijos ir pasitarimai. Visi nutarimai buvo vienbalsiai priimti.

Sesija taip pat pasveikino įvairius Australijos vyriausybės pareigūnus, dviasiškius ir lietuvių institucijas.

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

Atkelta iš 2 psl.

PESIMISTIŠKAS PASIČIUŽINĖJIMAS

Rodos, ne taip seniai ne visai aiškūs popieriai daugelio valstybių buvo pasirašyti Helsinkyje. Helsinkio dokumentų vertos kalbos vėliau buvo Belgrade, o dabar Madride. Visuose šiuose subuvimuose vienaip ar kitaip dalyvavo ir lietuviai. Ypač išpūdingas lietuvių (o ypač visų pabaltiečių bendrai) pasirodymas buvo Madride. Lietuvis čia dalyvavo patariamoje komisijoje. Toliau — nuvažiavo keletas demonstrantų. Paskui buvo pasipiktinimo, kad tų demonstrantų buvo per mažai. Pasipiktinimas ne vietoje, nes lietuviams atstovavo tokia atrakcija, kaip Sakalys, iš Argentinos Mičiudais ir kt. Pačios diplomato delegacijos kažkodėl buvo linkusios išklaudyti visokių pašalinių balsų. Taigi galėjome nesunkiai tų balsų skaičių padidinti. Jei prie šių lietuvių pridėsime tuo metu Madride iš Vilniaus koncertavusią Kaukaitę ir Sondeckio orkestrą, tai jau tikrai yra pagrindo manyti lietuvių Madride dalyvavusių vispusiškai!...

Kai kurie išeivijos politiniai veikėjai Madrido reikšmę labai išpūtė. Ir darosi gaila taip susiklaidinusių ir kitus klaidinančių žmonių. Arčiau tiesos būtų tokia pažiūra, kad Madridas šiek tiek tokios reikšmės turi, pavergtjesiems yra šiek tiek tokia proga pasirodyti, kad jie dar gyvi. Bet yra visiškai tikra, kad šikiomis konferencijomis, nors jų būtų ir šimtai, niekas nebuvo ir nebus išlaisvintas. Smagu pasigėrėti net ir gražiais burbulais, bet nereikia tikėtis, kad burbulai išaugs į balionus, kuriais kas nors lėks į dausas.

2.

Pabėgėliai stipriais nervais niekad neturėjo pagrindo girtis. Labai dažnai atsitikdavo, kad neblogai rodomo tėvynės reikalais susirūpinimo vis šmėkščiodavo ar tai asmeniškumai ar partiškumai ar dar kažkas... Bet tai dar vis būdavo šiaip taip pakenčiama.

Į senąvę reikalai pablogėjo. Atsitiko taip, kaip prūsai bevažiuojant su kopūstų vežimu į kalną. Vežimas apvirto, kopūstų galvos nuriedėjo kur pakliuvo. Prūsas skėstelėjo rankomis ir sušuko:

— Kiek galvų, tiek razumų — kiekviena rieda kita kryptimi!

Taigi, suseno veikėjai ir vis labiau panėšėja į anas kopūstų galvas... Ne tiek svarbu, apie ką šios galvos deklamuoja: ar patriotizmą, ar internacionalizmą, ar apie dūšių išganymą ar ateizmą... Svarbu tai, kad šios "tautos" amžius jau labai ribotas ir pasibaigs. Idėjos pasiliks išdėstytos popieruose, kurie irgi gan laikini.

Su mūsų dešimtmečiais, aišku, mirs ne viskas. Galimas daiktas, etninių grupių gyvenimo palikimą nebus kam saugoti ir puoselėti. Ar ne laikas suprasti, kad nesame kokia etninė grupė, o dalis tautos, o dabarties negandai praeis ir kažkokia lietuvių tauta ne tik gyvens, bet ir stiprybės praeityje ieškos. (Mes irgi būsime praeitis!).

Iš lietuviškų veidmainysčių jau

daug kam įgriso kalbos, būk mes siekiame veikimo vienybės, tik mūsų oponentai kalti lietuvių skaldymu. Labai giriamė tuos veikėjus, kurie moka gražiai pakalbėti apie lietuvių vienybę... Ogi iš tiesų ar tai VLIKo ar PLB suvažiavimuose pasakytos kalbos apie pastangas susitarti bendram darbui — visos tos kalbos yra biaurus tautinis blogis (daugiau nieko!), jei tai nėra padengta darbais.

Koks čia tėvynės laisvinimas, jei laisvintojai telėjoja vieni kitus?

4.

Kai kas mūsųose mėgsta girtis turįs laisvinimui įgaliojimus iš tautos. Hm, ir taip ir ne. Darykim labai abejotiną prielaidą, kad apie prieš keturiasdešimt metų lietuvių tauta labai tikėjo į savo partijas, net savą likimą patikėjo, įgaliojo.

Na, bet mūsų laikais, 1981 metais, tautą sudaro jau kelios jaunesnės kartos, visko mačiusios, išėjusios nepaprastai karčią gyvenimo mokyklą. Ir dar toje tautoje išpūdingai dideli skaičiai įvairiai moksliškai lavintų! Taigi, kai kas giriasi turįs išeivijoje kažkokių tautos įgaliojimus, kyla įtarimas, kad čia kai kas ieško durnių...

Betgi šitokios išvados neatleidžia išeivius nuo pareigos tą tautos branduolį pažinti, su juo galimai glaudžiau bendrauti ir tautą papildyti ten, kur ji pati negali pribūti.

TĖVŲ NAMELIAI BRANGŪS...

Žiūriu 1981 sausio 14 dienos Draugą: Piešinys — "Lietuvos ūkininko kiemas". Vaiko piešinys. Lietuviškai mokomas ir proletuviškai auklėjamas išeivis lietuviukas turi tokį tėvų žemės vaizdą.

Reikia stengtis, kad visi šitaip Lietuvą piešiantieji ir šitaip naukletėti lietuviukai pamatytų Lietuvą savo akimis.

Nei seniau taip buvo, nei dabar taip nėra, kad lietuviškos sodybos tebtų ant plyno lauko skurdžios ir plikos trobelkos.

Siūlau šeštadieninėms mokykloms bent kokį pusmetį visose klasėse įsivesti tėvynę pažinti pamokas su sustiprintu dėstymu apie sodybas Lietuvoje, net ir šuns būdos nepamirštant.

Skandalas!

DIENOS KLAUSIMAIS

Televizijos dėka, Amerikos lietuviai, su milijonais amerikiečių galėjo stebėti ir jaudintis, akivaizdžiai matydami, kaip iš Irano teroristų nagų Amerika sutiko į laisvę ir namus sugrįžusius 52 savo piliečius. Panaši gilus susijaudinimo valanda Amerikos lietuviams atėitų, išgirdus, kad mūsų tauta būtų išlaisvinta iš Maskvos teroristinio imperializmo. Tačiau ir labai susijaudinę amerikiečiai kelia šaltesnį bei rimtesnį klausimą, kaip atstatyti normalius santykius su viduje sujukusiu Iranu, kad galutinai ju nepastūmėtų į vis tykančios Maskvos nasrus. Sąmoningi lietuviai, savo keliu, čia ir Lietuvoje, šiuo niūriu ilgų distancijų laikotarpiu, kol istorija patriotams lietuviams vėl nusišypsos, rimtai svarsto bei dirba, stengdamiesi išlaikyti Lietuvą nuo galutinio susovietinimo, sususinimo.

Motekaitienės dainavimo studijos pasirodymas

Kalėdiniame laikotarpyje lietuviškų renginių Chicagoje nebuvo daug, tad malonių "ramios" padangės praskaidrinimu reikia laikyti Izabelės Motekaitienės dainavimo studijos mokinių populiariosios muzikos koncertą, įvykusį sausio 4 d. Jaunimo Centre.

Koncerte pasirodė 17 dainos mėgėjų nuo maždaug 15 iki 65 metų amžiaus. Jų tarpe buvo dar tik pradedančiųjų ir jau gerokai pažengusių, bet nebūtinai skaičiuojant pagal amžių.

Iš lietuvių mokinių vienu stipriausiųjų reikia laikyti jau ne pirmi metai scenoje besirodanti Tada Rūtą, kuris sudainavo retai girdimas komp. Gudauskienės dainas. Taip pat gerą išpūdį paliko ir Aušra Baronaitytė ir Ona Požarniukaitė, kurios dainavo solo ir duetą. Taip pat gana melodingai nuskambėjo Ginos Podytės ir Astos Petkutės duetas. Iš vyresniųjų amžiumi pažymėtini Aldona Pankienė ir Leonardas Garlauskas. Iš pačių jauniausiųjų neblogai prisistatė Audrė Budrytė, o taip pat ir Dalia ir Arūnas Polikaičiai. Iš jų gal ir neišaugs kandidatų į Chicago Lietuvos Operą, tačiau gera, kad tautiečiai mėgsta muziką, dainas ir šioje srityje lavinasi.

Taip pat pažymėtina, jog visi lietuviai mokiniai (išskyrus Tada Rūtą), kurie dainavo lietuvių kompozitorius, rinkosi dabartinės Lietuvos kūrėjus — Gorbulskį ir Noviką.

Dainininkus sumaniai pianinu padėdėjo Mangirdas Motekaitis, kuris viena dalyką pagrojo solo. Ši smagi sekmadienio popietė buvo baigta vaišėmis. [eš].

Aušra Baronaitytė ir Ona Požarniukaitė, labiausiai pažengusios I. Motekaitienės dainavimo studijos mokinės, per šios studijos pasirodymą sausio 4 d. Chicago Jaunimo centre. Ed. Šulaičio nuotr.

Gina Podytė ir Asta Petkutė traukia Gorbulskio dainą "Šoka saulė" I. Motekaitienės studijos mokinių koncerte Chicagoje.

Ed. Šulaičio nuotr.

KONCERTAVO

A. STEMPUŽIENĖ-ŠVEDIENĖ

Amerikos Lietuvių bibliotekos leidykla gruodžio 14 d. Jaunimo Centre Chicagoje surengė solistės Aldonos Stempužienės-Švedienės iš Clevelando koncertą. Šiai solistei akomponavo jos vyras — kompozitorius Jonas Svedas, kuris pora kūrinių pagrojo solo fortepijonu.

Jau senokai Chicagoje girdėta solistė chicagiečiams pateikė naują repertuarą. Jame šalia pasaulinio garso kompozitorių buvo ir nemaža lietuviškų kūrinių. Išpūdingai nuskambėjo J. Juzeliūno šešios sutartinių stiliumi aranžuotos liaudies dainos. Taip pat padainavo K. V. Banaičio, J. Gruodžio, J. Tallat-Kelpšos ir J. Švedo kūrinių.

LINA KAČIUŠYTĖ — PIRMOJI

Vilniaus Sporto laikraščio tradicijoje anketoje geriausiai 1980 m. Lietuvos sportininku išrinkta olimpinė čempionė ir pasaulio rekordistė Lina Kačiušytė. Antruoju liko taip pat olimpinis čempionas Robertas Žulpa. Po jų eiles tvarka dešimtuose išsirikiavo: Remigijus Valiulis, Angelė Rupšienė, Vida Beselienė, Aldona Nenėnienė, Sigita Mažeikienė-Strėčen, Vodemaras Novickis, Sergėjus Jovaiša ir Vladas Turla.

Pirmosios vietos laimėtoja praėjusį rudenį pradėjo studijas Vilniaus Pedagoginiame Institute, kur studijuoja geografiją ir fizinį lavinimą. Laisvalaikiu mėgsta piešti; jai labai patinka Čiurlionis — jo paveikslai ir muzika. "Reprodukcijas viena peržiūriu, o dėl muzikos įkyriai seseriai Daliai — vis prašau, kad ji ką nors paskambintų" — taip pasakoja čempionė.

Kas liečia savo sporto specialybę — plaukimą: du kartus per dieną treniruojasi naujame Vilniaus baseine, besiruošdama vasario mėnesį įvykstančiam TSRS žiemos čempionatui.

Losangelietei D. Mackialienei už jos vadovybę ir režisūrą ir sunkumo darbą LB Kultūros komisija paskyrė \$1,000 premiją.

Poetė Kristina Grigaitytė-Graudienė jos knygos pristatyme Kultūriniam židinyje, Brooklyne. S. Narkėliūnaitės nuotr.

K. GRIGAITYTĖS POEZIJOS PRISTATYMAS

Kultūros židiny sausio 18 pristatytas poetės Kotrynos Grigaitytės-Graudienės eilėraščių rinkinys — **Marių vėjui skambant**. Taip pat ant stalo buvo padėti šeši anksčiau parašytieji eilėraščių rinkiniai: Akys pro vėduoklę, Paslaptis, Širdis pergamente, Rudens sapnai (laimėjo Draugo poezijos premiją 1962 m.), Trapus vakaras ir 1980 m. išleistas rinkinys — Marių vėjui skambant. Taip pat novelių rinkinys — Veidu prie žemės.

Pristatymą pradėjo Apolonija Radzivanienė, rengėjų — Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos pirmininkė. Paulius Jurkus apibūdino aplinkumą, kurioj poetei teko dirbti nepriklausomos Lietuvos pirmajame dešimtmetyje. Nurodė rašytojos motyvus eilėraščiui, taip pat paskaitė iš kelių leidinių pavyzdinių poemų. Vieną eilėraščių paskaitė Maironio lituanistinės mokyklos 10 skyriaus mokinė Audrė Lukoševičiūtė, vėliau skaite ir pati autorė.

Apie eilėraščių šeštąją knygą kalbėjo rašytojas apžvalgininkas Pranas Naujokaitis. Pirmininkė kvietė ir publiką paskaityt. Jos anūkelis Vytenis Radzivanas pirmasis prisistatė ir paskaitė vieną eilėraščių, kitus skaite Bronė Bobelienė ir Petras Ažuolas.

Programą baigė pati poetė. Ji parašiusi savo atsiminimus, kaip pradėjusi rašyti. Mokykloje vaidino. Scenaj — sugriuvo krosnis, aktoriai susimaiše, nežinojo ką daryti. Laikui užimti — staiga atsiminusi eilėraščių, jį tuoj pat ir perskaitė. Publika manė, kad taip veikale

turėjo būti. Poeziją rašyti pradėjo gimnazijoje, Kaune.

Pasibaigus programai Pranė Ažuolienė programos dalyviams padėkojo, o poetei įteikė gėlių ir pakvietė kavutei ir užkandžiams. Klausytojų susirinko apie 60.

SIGITA KAZAKEVIČIUTĖ SVEIKINO POPIEŽIŲ

Lapkričio 17 d. Popiežius Jonas Paulius II lankėsi Mainze, Vak. Vokietijoje. Jo pasveikinti nuvyko ir Vasario 16-sios gimnazijos lietuvių tautinių šokių grupė. Šokėjai atliko programą tautybių pasirodymo dienos programoje ir dalyvavo pamaldose. Popiežių pasveikinti lietuvių vardu buvo išrinkta losangelietė, 6-sios klasės mokinė, tautinių šokių šokėja Sigita Kazakevičiūtė. Popiežius ją maloniai pasveikino ir davė pabučiuoti savo žiedą. Šis įvykis vėliau buvo rodomas televizijoje.

Danutė Kristo-Krištopaitytė, prieš 3 metus vaidinusi Maskvos filmuose Šekspyro, Šilerio, Gorkio, Čechovo ir kituose veikaluose, prancūzo paviliota, už jo ištekėjo, apsigyveno Paryžiuje ir Prancūzijoje tapo viena populiariausių žvaigždžių. Ją išpopuliarino veikalas Stiklinis labirintas.

Clevelando Lietuvių Namų Moterų klubas gruodžio 13-14 dienomis, Lietuvių Namų viršutinėje salėje surengė Uršulės Astrienės rankų darbų parodą. Buvo išstatyta 40 paveikslų ir kitų iš šiaudų padarytų darbų. Parodos centre buvo kalėdinė eglutė su U. Astrienės sukurtais papuošalais.

TAUPLYKIME KASOJE

Kredito Unija **Kasa** yra praktiškiausia taupymo ir skolinimo įstaiga visiems lietuviams. Čia nereikia stovėti eilėse ir visas bankines transakcijas galima atlikti atsilankant į **Kasos** įstaigą: 86-01 114 Street (kampas 86 Ave. ir 114 St.), Richmond Hill, NY 11418. Kiekvieną dieną ir kiekvieną vakarą užėję rasite asmenišką patarnavimą visais reikalais. Kai kuriuos reikalus galima atlikti ir raštu, arba skambinant telefonu: (212) 441-6799.

Kasoje jūsų santaupos yra federalinės valdžios įstaigų garantuotos iki 100,000 dolerių sumos, lygiai taip pat, kaip ir bankuose, bet palūkanos už santaupas yra daug aukštesnės. Paprastos bankinės knygtės sąskaitos **Kasoje** duoda 7% palūkanų, o bankuose tik 5.5%. Skolinimo procentai bankuose yra pakilę labai aukštai, o **Kasos** nariams skolinimo sąlygos yra lengvesnės ir procentai mažesni. **Kasoje** taip pat galima investuoti 500 dolerių sumas trijų, šešių mėnesių, arba ilgesniam laikui, perkant Share Certificates akcijas. Už Share Certificates dabar duodama 12.5% efektyvių metinių palūkanų ir nebūtina padėti dideles sumas, kaip to reikalauja bankai. Turint daugiau pinigų, **Kasoje** galima pirkti 10,000 dolerių Money Market Certificates šešiem mėnesiam, arba ilgesniam laikotarpiui. Šios akcijos neša aukštesnes palūkanas už Share Certificates ir jų procentai svyruoja kas savaitę, pagal valdžios išduodamas Treasury Bills akcijas. Kiekvienu atveju yra daug pelningiau taupyti lietuviškam **Kasos** kooperatyve, kur jūsų interesai yra saugomi ir tvarkomi pagal valdžios įstatymus.

Jūsų patogumui čia pridėdame atkarpą, kurią užpildę ir pridėję savo banko knygtę, galite paštu pervesti dalį arba visas savo santaupas į **Kasos Kredito Uniją**. Atkarpą siųskite šiuo adresu: **Kasa Credit Union, 86-02 114 St., Richmond Hill, N.Y.11418.**

AUTHORIZATION TO TRANSFER FUNDS TO KASA LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

Enclosed is my passbook from:

Name of your present bank _____

Pay to the order of Kasa Lithuanian Federal Credit Union:

\$ _____
[Specify the amount or write "Balance of account"]

Signature: _____
[both signatures, if it's a joint account]

Date: _____

— BE SURE TO ENCLOSE YOUR BANKBOOK —

Atsiųsdami šią atkarpą ir banko knygtę, parašykite, kur norite **Kasoje laikyti pinigus**:

1. Paprastoje einamojoje sąskaitoje (7%)
2. Share Certificates (dabar 12%, 500 dol. blokais)
3. Money Market Certificates (nemažiau 10,000 dol. šešiem mėnesiam; procentai pagal bankų Certificates of Deposit).

Būtinai pridėkite savo adresą ir telefono numerį, kad, reikalui esant, galėtume suteikti jums reikalingas informacijas. Nauji taupytojai pagal valdžios nuostatus turi atsiųsti 3 dolerių vienkartinį **Kasos** kooperatyvo nario mokestį. Sąskaitas galima atidaryti ir vaikų arba kitų giminių vardu. Kiekviena sąskaita valdžios įstaigų garantuota iki 100,000 dolerių sumos.

Kasos Informacija

VEIKSNIŲ PIRMININKAI VASARIO 16-AI Į ARGENTINĄ

Dr. K. Bobelis, Argentinoje pakviestas dalyvauti Pietų Amerikos Lietuvių Kongrese, Buenos Aires, Argentinoje vasario 11-15 d. ten kalbėti Lietuvos laisvinimo bylos reikalais, taip pat vyksta ir PLB pirm. Vytautas Kamantas.

CLEVELAND, OHIO

Vladas Šakalys vasario 15, sekmadienį kalbės Cleveland, Ohio Lietuvos nepriklausomybės minėjime DMNP parapijos salėje.

Brocktono lietuviai Vasario 16 minės vasario 15, sekmadienį, šv. Kazimiero par. bažnyčioj 10 val. bus mišios, o 3 v. p. — parapijos salėj iškilmingas minėjimas.

KOKS TIKRAS LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Buvo iškeltas klausimas dėl Lietuvos žemėlapių, kuris nuo 1968 m. buvo spausdinamas eilėje VLIKo ir ALTo leidiniuose. Atkreiptas dėmesys ir į naujausią 1980 m. žemėlapių tilupio T. Remeikio paruoštoje ir Bendruomenės finansuotoje anglų kalba knygoje, kurioje didelėmis raidėmis įrašyta: **Kaliningrad region**. Iškeltas principinis klausimas: ar išeivių organizacijos yra kompetetingos nesilaikyti 1928 m. sausio 29 d. sienų sutarties tarp nepriklausomos Lietuvos ir demokratinės Vokietijos? Lietuvos sienų klausimu plačiai pasisakė dr. J. Stiklorius ir dr. J. Balys. Nutarta prašyti, kad VLIKo Taryba ar kuri jos speciali komisija tuo klausimu pareiškėtų savo nuomonę. **ELTA**

Kiekvieno lietuvių pareiga vasario mėn.

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo šešiasdešimt trečioji sukaktis, 1981 metų vasario 16 d., švenčiama visų patriotiškų lietuvių visame pasaulyje, ir — slaptai — palygtoje Lietuvoje.

"Laisvės Lietuvai!" — sušuko susidegindamas Kalanta. Šis šūkis ne tik po visą pasaulį nuskambėjo, bet taip pat buvo, tebėra ir visuomet bus aukščiausias lietuvių tikslas.

Kalantos ir okupuotos Lietuvos visų kovotojų aukos už laisvos ir nepriklausomos Lietuvos atstatymą mus visus įpareigoja atlikti tuos darbus, kurie Nepriklausomos Lietuvos atstatymą priartintų.

Lietuvai laisvinti darbą dirba kiekvienas lietuvis, aukodamas ir aukodamasis.

Organizuotą Lietuvai išlaisvinti darbą, vadovaujant VLIKui, didžiausiu pasišventimu ir pasiryžimu atlieka lietuvių veiksniai, pasauliui skelbdami Lietuvos bylą įvairiomis priemonėmis: dalyvaujant tarptautinėse konferencijose, kaip dabar Madride, darydami žygius JAV ir kitų kraštų valdžios įstaigose, per radiją informuodami pavergtuosius mūsų brolius, kreipdamiesi savo gyvenamuose kraštuose vietinėmis kalbomis per spaudą, ELTOS biuleteniuose 5 kalbomis, demonstracijomis bei protestais.

Neseniai dr. Algirdas Budreckis Vienybėje anglų skyriuje plačiai aprašė apie lietuvių tautos gaivintoją dr. Joną Basanavičių. Dabar prof. M. Gimbutienė, būdama Bulgarijoje, patyrė, kad bulgarai žino Basanavičių. Ji rašo, kaip apie tai sužinojo. Dieną prieš jos išvažiavimą iš Bulgarijos buvo pakviesta restorane atsiveikimui. Kolegų tarpe buvo Ivan Ivanov, Varnos kapinyno kasinėtojas, ir jo žmona. Plačiau išsikalbėjo apie jos buvimus Bulgarijoje. Ir tada papasako-

Lietuvai išlaisvinti akcija vyksta visu frontu, ji intensyvėja.

Visiems tiems darbams finansuoti reikia lėšų. Piniginė parama tiems darbams turi ateiti iš laisvojo pasaulio lietuvių.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisdinimo Komiteto darbų visame pasaulyje finansuotojas TAUTOS FONDAS — kreipiasi į visus geros valios lietuvius, prašydamas piniginės aukos VLIKo Lietuvos laisvinimo darbams vykdyti.

Aukokime Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukakties minėjimuose, aukokime gavę prašymą iš Tautos Fondo, aukokime kiekviena proga. Lietuvai laisvinti darbai niekuomet nesibaigs, kol bus pasiektas tikslas. Tegul nesustoja plaukti ir jūsų aukos tiems darbams atlikti.

Lietuva bus laisva ir nepriklausoma, jei tam tikslui mes visi dirbsime ir aukosime.

Tautos Fondui aukas siųsti:

Lithuanian National
Foundation, Inc.

P. O. Box 21073

Woodhaven, N. Y. 11421

Dr. Kazys Bobelis

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinti

Komiteto Pirmininkas

Aleksandras Vakselis

Tautos Fondo Tarybos

Pirmininkas.

jo visą 1960 metų istoriją, pridėdama maždaug šitaip: "Kokia ironija, nes aš taip norėjau pamatyti Varną, kadangi mano "diadia" (atseit Basanavičius) gyveno Varnoje nuo 1892 iki 1905 metų". Tada jos kolegos sustingę, o ponis Ivanov tarė: "Tai gal tas "diadia" buvo Basanovič?" Negalėjusi net pamanyti, kad apie 30 metų amžiaus jauni mokslininkai galėtų ką nors žinoti apie Basanavičių, kuris Varnoje gyveno prieš daugiau nei 70 metų.

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

KASA

— LIETUVIŲ KREDITO UNIJA LIETUVIAMS —

86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

Tel. (212) 441-6799

• Geriausios sąlygos taupyti ir skolintis lietuviškoj įstaigoj, kur kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios įstaigų apdrausta iki 100,000 dolerių.

BANKAI UŽ PAGRASAS SANTAUPAS DUODA TIK 5.5%, O KASA DUODA 7% PALŪKANŲ

Share Certificates Kasoje neša 12.5% efektyvias metines palūkanas. Investuoti galima 500 dolerių vienetais trim, šešim mėnesiam, arba ilgesniam laikui.

Money Market Certificates duoda tokius pat aukštus nuošimčius, kaip ir bankai už Certificates of Deposit. Galima investuoti 10,000 dol. nemaziau, kaip 6 mėnesiam.

Paskolos Kasoje gaunamos už mažesnius procentus ir lengvesnėm sąlygom, kaip bankuose.

Kasos taupymo ir skolinimo įstaiga jūsų patogumui veikia šešias dienas savaitėj ir kiekvienos darbo dienos vakarą.

Atsilankykite **Kasoje**, arba paskambinkite dėl informacijų kaip iš banko pervesti jūsų santaupas į **Kasos** kooperatyvą. Patarnavimas lietuvių ir anglų kalbomis.

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

MOOSE KRAUSE ATSISVEIKINO

Lietuviai gerai pažinojo Feliksą Kraučiuoną, tačiau amerikiečių tarpe žymiai aukščiau iškilo jo jaunesnis brolis Edvardas, kuris labiau žinomas Moose Krause vardu.

Sis vyras nuo 1949 metu yra buvęs vieno iš žymiausių katalikų universitetų Amerikoje — Notre Dame atletikos direktoriumi. Iš šio posto jis nuo Naujų Metų pasitraukė ir išėjo į pensiją.

Ta proga Chicago Tribune savaitinis priedas — Chicago Tribune Magazine gruodžio 28 d. laidoje idėjo Moose Krause spalvotą nuotrauką viršelyje, pavadindami jį "Mr. Notre Dame". Apie trečdalis šio žurnalo turinio pašvęsta aprašymui apie šį garsų vyrą — buvusi žymų sportininką, o vėliau — sugebančią sporto vadovą. Yra ir nemaža nuotraukų. Tekste minima jog jis yra lietuvių imigrantų sunus.

Yra plačiai nupasakotas Krause gyvenimas — pasisekimai ir nesėkmės. Jų tarpe minimas ir po jo žmonos sunkios nelaimės sekęs posūkis į alkoholizmą, kurį tik didelių pastangų dėka nugalėjęs. Beje, Krause baigęs universitetą isigydamas žurnalisto specialybę, tačiau joje neteko dirbti.

Chicago L. Vyčiai vasario mėn. ruošia renginį, kuriame kaip tik bus pagerbtas Krause.

Mūsų sportininkams prieš Kalėdų Šventės išvykstant į Australiją, JAV LB Krašto Valdyba pasiuntė sveikinimus, linkėjimus ir 2,000 dol. paramą.

Cicero Ateities jaunieji krepšininkai atrodo labai laimingi, sugriebę I vietą Š. Amerikos liet. pirmenybėse Detroite. Jie baigmėje įveikė Clevelando Žaibo komandą.
E. Šulaičio nuotr.

KAUNIEČIAI PRALAIMĖJO JUGOSLAVAMS IR PRANCŪZAMS

Kauno Žalgirio krepšininkai Europos krepšinio taurių laimėtojų turnyro pusfinalyje gana sunkiai varosi į priekį. Čia jie net 30 taškų skirtumu pralaimėjo jugoslavams, o tada nuvykę į Prancūziją turėjo nusileisti La Mane Moderne komandai 87-111. Pirmame kėlinyje lietuviai buvo lygiaverčiai varžovai

GERULAITIS CHICAGOJE

Chicagoje vyrų teniso profesionalų turnyrų nebūna. Čia kas metai pasirodo tik moterys tenisininkės. Tačiau Chicagos pašoneje pastačius didžiulę salę — Rosemont Horizon buvo sugalvota ten suruošti žymiųjų pasaulio vyrų tenisininkų turnyrą. Kadangi pirmoji pasaulio raketė — švedas Borg buvo įsipareigojęs kitur žaisti, tai buvo pasitenkinta antruoju — John McEnroe ir trečiuoju Jimmy Connors, o taip pat dar ir šešiais kitais stipresniais žaidėjais, jų tarpe ir Vitu Gerulaičiu. Sis gana greitai suruoštas turnyras, pavadintas "Challenge of Champions" vardu buvo turtingas prizais, kurie sudarė net 350,000 dol.

Pirmąją vietą ir 125,000 dol. nusinešė jaunasis John McEnroe, antruoju palikęs Connors. Gerulaitis dalinosi 3-4 vietas ir pasiglemžė 45,000 dol. Jis čia nugalėjo Peter Fleming ir Eliot Teltscher, bet prakišo prieš McEnroe ir Connors.

Žiūrovų, palyginus, buvo nemažai, tačiau rengėjai sakosi, turėsią nuostolių, nes prizai buvę be galo aukšti. Vietinė spauda nemaža rašė apie žaidėjus, daug vietos skirdama ir Gerulaičiui.

Vid. Vakarų sporto apygardoje 1980 metais veikė 8 lietuvių sporto klubai su 255 registruotais nariais. Daugiausia narių yra užregistravęs Detroito Kovas (63). Po to eina Chicago Neris (53). Pats didžiausias klubas—Chicago FK Lituania nėra užregistravęs nė vieno sportininko.

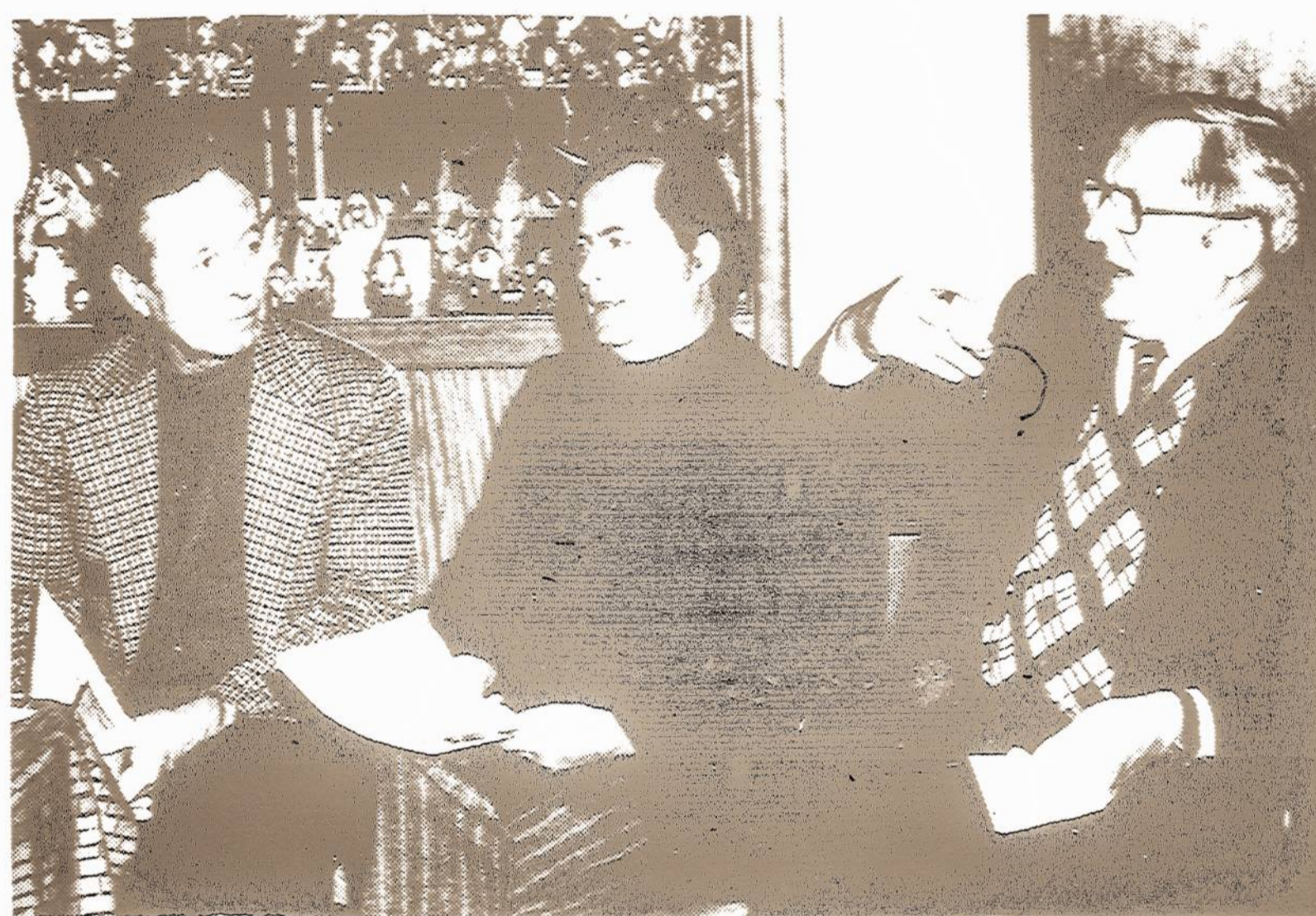
ir jį pralaimėjo tik 40-45. S. Jovaiša čia pelnė 29 tšk.

TRUMPAI

Chicago Lituanicos futbolo komanda dalyvauja National Soccer lygos salės futbolų pirmenybėse. Po dviejų susitikimų lietuviai turi dvi pergales. Žaidimai vyksta sekmdienių popietėmis Chicago Avenue Armory patalpose, 234 E. Chicago Ave.

Š. Amerikos Liet. Fiz. Auklėjimo ir Sporto Sąjungos pirm. P. Berneckui iš Toronto atvykus į Chicago pasitarti dėl 1988 m. čia planuojamos Pasaulio Lietuvių Sporto šventės, su juo nuotraukoje Chicagos sporto klubų atstovai: Z. Žiupsnys, J. Juška, G. Bielskus, R. Dirvonis, A. Liškūnas, Ed. Šulaitis, A. Kazakevičius ir kt.
Z. Degučio nuotr.

1980 m. lapkričio pabaigoje Chicagos LFK Lituania atšventė savo 30 m. sukaktį. Z. Degučio nuotraukoje matomi šio klubo buvę pirmininkai: V. Numgaudas, Ed. Šulaitis ir J. Juška, vėl susitikę po daugelio metų.

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

DR. DONATAS ALEKSANDRAVIČIUS, VEDEJAS

Metro Dental Service, P. C.

116-06 MYRTLE AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: [212] 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos
ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS
VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y. 11418
Telefonas: Virginia 6-1800

BOSTON, MASS.

Bostono lietuvių veikėjų, įvairių organizacijų atstovų delegacija pas Massachusetts gubernatorių Edward J. King, išrūpinusį oficialią Proklamaciją paminėti Lietuvos nepriklausomybės 63-iąją sukaktį. Nuotraukoje iš k. į d.: Aleksandras Chaplikas, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje viceprezidentas ir Bostono ALTo pirmininkas; Tautinių šokių mokytoja ir globėja, rengėja Ona Ivaškienė, gubernatorių Edward J. King; Felisa Grendelytė, sekretorė ir istorikas žurnalistas dr. Algirdas Budreckis.

Vasario 16 minėjimas įvyks vasario 15 d. Mišios bus Lietuvių šv. Petro parapijos bažnyčioj 10:15. 3 v. p. p. Minėjimas — Lietuvių Piliečių dr. jos salėje.

Kultūrinis subatvakaris įvyks šeštadienį, vasario 14 d. 7:30 v. v. Tautinės S-gos namuose. Paskaitą skaitys iš Washington, D. C., atvykęs istorikas dr. Vincas Trumpa.

Jackui Sondai, buvusiam Keleivio redaktoriui, sausio 15 suėjo 88 metai amžiaus. Sausio 24 jo artimieji jam surengė paminėjimo puotą.

Užgavėnių balius bus vasario 21, šeštadienį, 6:30 v. Sandaros salėje Brocktone. Rengia Bendruomenė.

Minkų radijas vasario 16-ąją nuo 6 iki 6:30 perduos anglų kalba programą apie Lietuvą.

So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos tradicinis Naujiesiems metams sutikti bankete svečiai buvo vaišinami lietuvišku maistu. Komitetui vadovavo Vytautas Eikinas, pagelbėjo G. Ivaška, V. Jurgėla, S. Griganavičius, A. Andriulionis, H. Čepas ir barą tvarkė A. Smitas.

Šv. Kazimiero šventę Lietuvos vyčiai mini kovo 1 d. 10:15 val. ryto šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje mišios, o po mišių bendri pūsryčiai salėje po bažnyčia.

Izidoriaus ir Vytenio Vasyliųų koncertas įvyks kovo 1 d. 3 val. p. p. First and Second Church salėje, Bostone, Marlboro St. 66.

Dail. Valentino Balsienės, iš Toronto, Ont., Kanados, keramikos darbų parodą balandžio 4-5 rengia Lietuvių Tautodailės Instituto Bostono skyrius.

Anelė Petraitenė, gyvenusi Fairfield, Conn. sausio 17 d., mirė, sulaukusi 92 m. amžiaus.

1981 metams išrinkta Draugijos valdyba: pirmininku — Danielius Averka, vicepirm. — Gediminas Ivaška, Protokolų sekr. — Vytautas Jurgėla, Finansų sekr. — Adomas Druzdis, išd. — Algis Mitkus, Tvarkos dabotoju — Vytautas Eikinas. Kontrolės komisija: Antanas Januška, Andrius Keturakis ir Longinas Svelnis. Direktorių taryba: Stanley K. Griganavičius, Antanas Andriulionis, Henrikas Čepas, Reimondas Bačiulis, Brutenis Veitas, Birutė Mitkus ir Joseph C. Lubinas.

Minkų radijo vaidinimas, įvyks kovo 29 d., 3:30 val. popiet So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj.

Dail. Alfonso Darbio kūrinių parodą balandžio 25-26 rengia Bostono vyr. skaučių židyns.

Laisvės Varpo koncertas įvyks balandžio 26, per Atvelykį, So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos salėj.

Motinos Dienos minėjimas įvyks gegužės 3 Tautinės S-gos namuose 484 E. 4-ji gatvė S. Bostone.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybe lietuviška duona, pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

ĮVAIRIOMS PROGOMS GELIŲ GAUSITE

ALICE'S FLOWER SHOP

107-04 JAMAICA AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y. 11418

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454. Vakare 835-4149

CIA RASITE NUOSIRDŲ LIETUVISKĄ PATARNAVIMĄ.

J. MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MODERNI, VĖSINAMA KOPLYČIA

A. J. BALTON-BALTRŪNAS
LICENSED MANAGER AND NOTARY PUBLIC

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211
Tel. STagg 2-5043

Juozas Kavaliauskas

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Licensed Pennsylvania and New Jersey

1601 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas DEwey 4-5136

Lietuvišką Kalėdinę eglutę stovėjusi Clevelando Hopkins tarptautiniam aerodrome, sveikino pravažiuojančius keliauninkus. Ją pastatė The Junior League organizacija, kuri buvo parinkta iš 50 įvairių eglučių dalyvavusių konkurse. Romą Bublytę prie eglutės. Eglutei papuošalus pagamino Clevelando šaulės vadovaujamos O. Mikulskienės.

VIENYBĖ

N. Y. Lietuvių Atletų Klubas Kultūros Židinyje, Brooklyne, kovo 21-22 rengia rytinio pakraščio tinklinio žaidynes. Tikimasi, kad žaidynėse dalyvaus krepšinio ir tinklinio komandos iš Bostono, Worcesterio, Hartfordo, New Jersey, Washingtono, Philadelphijos ir Baltimorės. Yra užmegzti ryšiai ir su New Yorko latvių bei estų sportininkais, kurie taip pat, tikimasi, dalyvaus. Lietuvių Atletų Klubas adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207.

Bostono lietuviai vaidintojai atvyks į New Yorką ir čia suvaidins Antano Gustaičio "Sėkminių vainiką" gegužės 2 d. Kultūros židinyje. Šį vakarą ruošia Laisvės žiburio radijo programa.

Petronėlė Strijauskienė, ilgus metus gyvenusi Richmond Hill, N. Y., prieš apie penketą metų su vyru Jonu išsikėlusį į St. Petersburg, Florida, mirė sausio 30. New Yorke liko jos giminaitis Gasparas Velička, SLA 38-osios Kp. išdininkas.

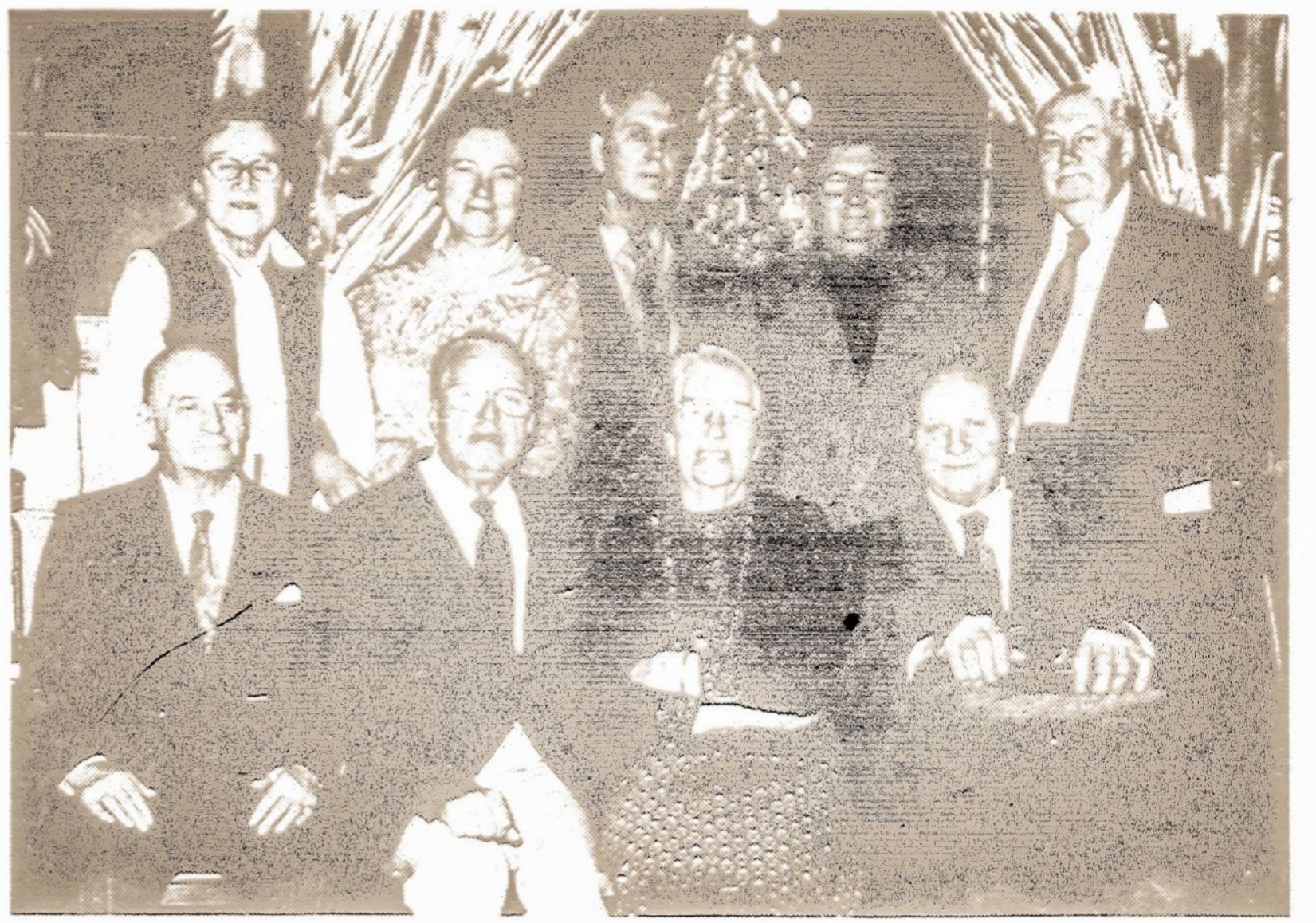
Vienybietis Donatas Vizbara, gyvenamas New Yorke, dažnai lankydavosi Vienybėje, keletą kartų laikraštį ir į paštą nuvežė. Kai išsikėlė į Florida, rečiau beatvyksta. Bet kai atvyksta, visada aplanko ir Vienybę. Jis "susidraugavo" su Vienybės sargu "Great Dane Tara 19-ąja", kurią jis pirmiausiai pažino, kai ji dar gyveno Valatkevičiuose. Kai prieš šventes atvyko Vienybės prenumeratą apsimokėti, panoro su sena pažįstama atnaujinti pažinti.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas Brooklyne įvyks Kultūros židiny vasario 15. Kalbės buvęs VLIKO pirmininkas dr. Kęstutis Valiūnas, naujasis N. Y. valstijos senatorius Alfonso D'Amato, Lietuvos Gen. Konsulas Aničetas Simutis. Meninėj programoj — Jadvygos Matulaitienės šokėjai Tryptinis ir Nijolės Ulėnienės vad. Maironio mokinių choras.

Lietuviškų valgių pietūs bus Kultūros židiny sekmadienį, vasario 15. Prasidės 1 v. p. p. ir tęsis, ligi pasibaigs Vasario 16-osios minėjimas. Pietus gamins Vacys Steponis.

Lietuvos vyčių 110 Kuopa Vasario 16-osios sukaktį mini vasario 15. Mišios 11 val. ryto V. Atsainymo lietuvių parapijos bažnyčioj. Po mišių parapijos salėje programa ir vaišės.

Dr. Algirdo Budreckio parašytą veikalą apie Lietuvos Didįjį Kuni-gaikštį Algirdą išleidžia Brooklyno šauliai.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 38-oji Kuopa ir Lietuvių Darbininkų Draugijos 7-oji Kuopa, lėšas susirinkimų patalpoms, taip pat nariams laiką taupydamos, susirinkimus sukveičia ir posėdžiauja tą pačią dieną, praktiškai sekmadieniais, pradėdamos 1 val. p. p. iki 3 ar 4 p. p.

Susirinkimai tęsiasi po apie valandą ar kiek ilgiau, nes raportai būna paruošti iš anksto. Vėliau bendros vaišės ir valdybų taip pat veiklesniųjų narių neoficialus bendri pasitarimai, kaip savo veiklą pagyvinti, kaip efektingiau dalyvauti bendroje lietuvių veikloje ir minėjimuose, kaip Vasario 16-os, Dariaus-Girėno skridimo paminėjime ir kitose tautinėse šventėse.

Salomėjos Narkeliūnaitės nuotraukoje iš k. i. d. sėdi dalis veikėjų: adv. Steponas Briedis, ilgus metus buvęs SLA 5-osios Apskritis SLA 38 Kp. pirmininkas, įvairiose pareigose Lietuvių Darbininkų Draugijos pirmininkas, visų tų draugijų Garbės Pirmininkas, SLA Teisinis Patarėjas; Jonas Klaičius, LDD vicepirmininkas, ilgus metus buvęs didžiausios lietuvių salės bei parko piknikams Maspeth savininkas, dabar LDD pramogoms rengti komisijos narys; Bronė Spūdienė, SLA Kontrolės Komisijos narė, LLD pirmininkė, SLA 38 Kp. vicepirmininkė, SLA 335 Kp. pirmininkė, SLA 5-osios Apskr. vicepirmininkė, ALTo narė; Walter Shlaves, LDD išdininkas, paslaugus pramogoms ir susisiekimui; stovi Ona Petrash, SLA 38 Kp. Izdo globėja, Marytė Vasilka, LDD sekretorė; Antanas Šateika, LDD Protokolų sekretorius, Albinas Sakalas, LDD Izdo globėjas, šaulių sąjungos veikėjas, patriotinėse iškilmėse uniformuotas vėliavnešis, ir Jonas Valaitis, Vienybės redaktorius, Tėvynės redakcinės komisijos narys, SLA 5-osios Apskritis ir SLA 38-osios Kp. pirmininkas, ALTo narys.

Naują valdybą išrinko N. Y. Lietuvių Atletų Klubas. Ji pareigomis pasiskirstė taip: pirm. — Stasys Prapuolenis, vicepirm. ir sporto vadovas — Romas Kezys; vicepirm. pareigimū ir mergaičių reikalams — Vanda Vebeliūnienė; sekr. — Kazimieras Vainius; išd. — Vytautas Kulpa; finansų sekr. — Edmundas Vaičiulis; turto globėjas — Arūnas Simonaitis.

Kun. Vytautas Pikturna, dirbęs Angelų Karalienės parapijoje 31-erius metus, sausio 4, kaip pensininkas, išvyko apsigyventi į Juno Beach, Florida. Sausio 2 Kultūros židinio menėje jam buvo suruoštos išleistuvės. Vaišės paruošė E. Mickeliūnienė.

LIETUVIŲ DAILININKŲ PARODOS

Dail. N. Alpertas, prieš keletą metų per Izraelį atvykęs į JAV, kovo 14-15 d. New Yorko lietuviams eksponuos Vilniaus peizažus.

Dail. Ados Montvydienės pomirtinė apžvalginė paroda įvyks balandžio 4-5 d. Bus išstatyta per 40 geriausių jos kūrinių.

Dail. Kazimiero Žoromskio paroda bus gegužės 9-10 d. Jis parodys pereitą vasarą Kennebunkport, Maine, nutapytas geles.

Dail. Pranas Lapė gegužės 23-24 d. parodys apie 30 savo naujausios kūrybos darbų.

Smulkiau apie tų parodų autorius dailininkus ir apie pačias parodas bus vėliau.

KASOS Kredito Kooperatyve šiuo metu galima investuoti 10,000 dolerių į Money Market Certificates šešiem mėnesiam su 15.68% metinių palūkanų. Išlaikius indėlį ir prieauglį visus metus, metinės efektyvios palūkanos siekia 16.3%.

Kredito Unijos Share Certificates galima pirkti mažesneis sumomis ir trumpesniai laikui. 500 dolerių vienetais perkami Share Certificates neša 12.5% efektyvias palūkanas. Paprastos einamosios sąskaitos duoda 7% metines palūkanas. Visais atvejais yra naudingiau taupyti ir skolintis Kasoje, todėl tautiečiai raginami pervesti savo santaupas iš paprastų bankų į Lietuvių Kasos Kredito Uniją. Ne tik pavieniai asmenys, bet ir organizacijos gali pasinaudoti Kasos patarnavimais. Adresas: 86-01 114 Street, Richmond Hill, N. Y. 11418. Telefonas: (212) 441-6799.

Edvardas Snieška, dr. Antano Snieškos brolis, gyv. Philadelphia, Pa., nuo širdies priepuolio mirė gruodžio 29, palaidotas gruodžio 31.

Mečys Ilgūnas, skautų veikėjas, Tauro tunto tuntininkas, mirė staiga sausio 10 d. nuo širdies priepuolio. Palaidotas sausio 13 d. Cypress Hills kapinėse. Paskutiniu laiku jis dainavo New Yorko Perkūno vyrų chore. Buvo tik 49 metų amžiaus.

Smuikininko Izidoriaus Vasyliūno smuiko koncertas yra rengiamas vasario 27 d. Kultūros židinyje.

Vienybė, 1981 m. sausio 30 d.